STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 36361
13 oktober 2026

Ontwerp-Projectbesluit KRW IJssel, maatregelen Buitenwaarden Wijhe

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Besluit:

Artikel 1

Op grond van artikel 5.44, eerste lid van de Omgevingswet wordt het Projectbesluit KRW IJssel, maatregelen Buitenwaarden Wijhe vastgesteld, zoals deze in Bijlage 1 is opgenomen inclusief de daarbij behorende bijlagen.

Artikel 2

Het projectbesluit treedt in werking 4 weken na de dag van bekendmaking.
Aldus besloten op [datum],

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat

Namens deze

hoofdingenieur-directeur Rijkswaterstaat Oost-Nederland,

E. Slump

Dit document is een ontwerpbesluit.

Bijlage 1 Artikel 1

Ontwerp-Projectbesluit KRW IJssel, maatregelen Buitenwaarden Wijhe

1. Projectbesluit en projectgebied

Het projectbesluit KRW IJssel, maatregelen Buitenwaarden Wijhe ziet toe op de uitvoering van de KRW-maatregelen binnen de Buitenwaarden Wijhe, te weten het realiseren van een geul (1350 meter) en de realisatie van natuurvriendelijke oevers (350 meter).

Bijlage I bevat de geometrische informatie van het projectgebied waarop dit projectbesluit betrekking heeft en in bijlage II is een begrippenoverzicht opgenomen.

1.1. Beschrijving KRW-maatregelen

Door de aanleg van de KRW-maatregelen zal de ligging, vorm en afmeting van de rivier en de uiterwaard (het waterstaatswerk) wijzigen. Van de beschreven maatregelen zijn in bijlagen III t/m V tekeningen en dwarsdoorsneden opgenomen. De onderlinge samenhang van de maatregelen in het projectgebied is te zien op de overzichtstekening van bijlage III. Voor de KRW-maatregelen is in de bijlage van de motivering een vegetatie interventiewaardenkaart opgenomen.

1.1.1. Realisatie Meestromende nevengeul

De te realiseren KRW-maatregel 'meestromende nevengeul' bestaat uit de aanleg van een nevengeul en een instroom- en uitstroomopening inclusief duikers. Deze maatregel omvat de uitvoering van de volgende werkzaamheden:

- Er wordt een tweezijdig aangetakte, meestromende nevengeul van circa 1.350 meter aangelegd die direct is verbonden met de rivier de IJssel.
- Bij de instroomopening worden duikers gerealiseerd om scheepsgolven te dempen, de waterinstroom te reguleren en scheepvaarteffecten te beperken.
- Bij de uitstroomopening worden stortsteen en erosiebestendige maatregelen toegepast om erosie te voorkomen.
- De geul kruist bestaande infrastructuur, waaronder de Veerweg, door middel van een duiker.
- Ter plaatse van de uitstroom wordt een scheepsgolfdempende constructie aangebracht in de vorm van rivierhout.

De werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de in bijlagen IV en V weergegeven ontwerptekeningen.

1.1.2. Realiseren van een natuurvriendelijke oevers

De te realiseren KRW maatregel 'Natuurvriendelijke oevers' bestaat uit de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs de IJssel, het ontstenen van bestaande oevers en het landwaarts verlengen van kribben om achterloopsheid te voorkomen. Deze maatregel omvat de uitvoering van de volgende werkzaamheden:

- Er worden natuurvriendelijke oevers aangelegd met een totale lengte van circa 350 meter, gelegen ten noorden van de Veerweg en ten westen van een bestaande plas.
- De bestaande oevers worden ontsteend om een flauw en ecologisch geschikt oeverprofiel te realiseren.
- Bestaande kribben worden daar waar nodig landwaarts verlengd om achterloopsheid van de natuurvriendelijke oevers te voorkomen.
- De kribben worden verlengd tot circa 2 meter achter het 1:11 profiel van de toekomstige natuurvriendelijke oever.

De werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de in bijlagen III, IV en V weergegeven ontwerptekeningen.

1.2. Maatvoering

In de bijlagen III, IV en V zijn de ontwerptekeningen en dwarsdoorsneden opgenomen op basis waarvan het project wordt uitgevoerd, inclusief de afmetingen. Desondanks is niet uit te sluiten dat in de uitvoering kleine afwijkingen ontstaan van de maatvoering zoals opgenomen in de bijlagen. Dit is inherent aan de aard van de werkzaamheden voorkomend uit de praktisch en noodzakelijke grofmazigheid van de uitvoeringswerkzaamheden en machines. Dit onder voorwaarde dat de op de ontwerptekening weergegeven grens van het projectgebied niet wordt overschreden.

2. Maatregelen ter voorkoming, beperking of compensatie van nadelige gevolgen fysieke leefomgeving

Om de effecten van de KRW-maatregelen op de fysieke leefomgeving te beperken worden (tijdelijke) maatregelen getroffen.

2.1 Soortenbescherming

Vanwege de specifieke zorgplicht die geldt voor beschermde soorten worden de volgende maatregelen getroffen om nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken:

- Algemene broedvogels: Voor algemeen voorkomende broedvogels waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is worden mitigerende maatregelen getroffen:
  - Werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.
  - Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, worden geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt en gehouden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.
- Vleermuizen: negatieve effecten door verstoring door licht op verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied in de directe omgeving worden voorkomen door:
  - Te werken tussen zonsopgang en zonsondergang;
  - Indien dat niet mogelijk is dient directe lichtuitstraling op bomen, foerageergebied en rijvormige structuren die als vliegroute kunnen functioneren voorkomen te worden. Hierbij dient gebruik te worden gemaakt van verlichting met een neerwaarts gerichte, geconvergeerde lichtbundel, bijvoorbeeld met behulp van armaturen.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de nog aanwezige vegetatie in het werkgebied kort gemaaid en/of gesnoeid. Hierdoor wordt het voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens de werkzaamheden;
- De werkzaamheden worden rustig uitgevoerd en in één richting en/of van open water af. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden en worden ze niet het water ingejaagd zodat ze verdrinken;
- Bij vorst worden er geen werkzaamheden uitgevoerd in watergangen;
- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld en toegepast.

2.2 Recreatieve mogelijkheden

Om de recreatie in het gebied in goede banen te leiden worden de volgende maatregelen getroffen:

- Er worden geen voorzieningen getroffen om het recreatief (mede)gebruik van de meestromende geul en natuurvriendelijke oever te faciliteren. In de huidige situatie worden de gronden al niet gebruikt voor recreatie.
- Ter plaatste van de instroomopening wordt een recreatievaart werende constructie gerealiseerd, even als een invaarverbod-bord.

2.3 Waterhuishouding en waterveiligheid

Om negatieve effecten op de waterhuishouding binnen het projectgebied te voorkomen worden de volgende maatregelen getroffen:

- Bij de aanleg van de NVO luwtemaatregel wordt het overtollige vrijgekomen geotextiel verwijderd, zodat geen resten geotextiel achterblijven in het milieu.
- Bij de instroomopening worden duikers gerealiseerd om scheepvaart effecten te beperken.
- Bij de uitstroomopening worden stortsteen en erosiebestendige materialen gebruikt om ongewenste erosie te voorkomen.

2.4 Archeologie

Ter bescherming van cultureel erfgoed en beperken van schade wordt de volgende maatregel getroffen:

- Er wordt een protocol ‘Toevalsvondst archeologische resten’ opgesteld en toegepast.

2.5 Overige milieuaspecten

Ter bescherming van de omgeving wordt de volgende maatregel getroffen:

- Er wordt een protocol ‘Toevalsvondst Ontplofbare Oorlogsresten’ opgesteld en toegepast.

2.6 Cultuurhistorie

Cultuurhistorische elementen worden ontweken of zijn geïncorporeerd in het ontwerp waardoor deze behouden blijven.

2.7 Geohydrologie

Ten behoeve van de KRW-maatregelen zijn drie nieuwe peilbuizen geplaatst in het projectgebied, waarvan twee peilbuizen 2 filters hebben. Een deel van deze peilbuizen blijven staan om de geohydrologische situatie na aanleg van de maatregelen te monitoren zolang als dit nodig blijkt.

3. Tijdelijke maatregelen

3.1 Werkterreinen, werkwegen en een laad- / losinrichting

Om het project te kunnen realiseren worden de volgende tijdelijke maatregelen getroffen:

- Er wordt een overslaglocatie gerealiseerd voor het overslaan van materiaal dat per schip wordt aangevoerd naar materieel per as en vice versa;
- Er wordt ruimte gereserveerd voor een dagdepot;
- Er wordt een werkweg gerealiseerd voor de aan- en afvoer van materiaal en materieel.

De locaties van deze tijdelijke maatregelen zijn weergegeven in bijlage VI.

4. Geïntegreerde omgevingsvergunning

Dit projectbesluit geldt - gelet op het bepaalde in artikel 5.52, tweede lid onder a van de Omgevingswet als een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit. Volgens artikel 5.52, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet geldt het projectbesluit als omgevingsvergunning voor activiteiten ter uitvoering van het projectbesluit, voor zover dat uitdrukkelijk in het projectbesluit is bepaald. Dit projectbesluit geldt als een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk, voor zover de uitvoering van de in dit projectbesluit beschreven maatregelen op grond van artikel 6.17 en 6.29 van het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningplichtig zijn.

5. Termijn niet vaststellen omgevingsplan of provinciaal projectbesluit

Vanaf het moment waarop het projectbesluit is vastgesteld tot 3 jaar na vaststelling van het projectbesluit dan wel eerder, als het project waarvoor het projectbesluit is vastgesteld eerder is gerealiseerd, worden in een omgevingsplan van de gemeente Olst-Wijhe en de provincie Overijssel geen regels gesteld die het uitvoeren van het project belemmeren. Als het project eerder dan 3 jaar na vaststelling van het projectbesluit is gerealiseerd wordt dit namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat door Rijkswaterstaat tegelijkertijd aan gemeente Olst-Wijhe en provincie Overijssel schriftelijk meegedeeld.

Bijlagen

De bijlagen zijn te vinden op de website Open overheid.

I Overzicht informatieobjecten

II Maatregelen Buitenwaarden Wijhe Ontwerp – Maatregelen, overzicht

III Maatregelen Buitenwaarden Wijhe Ontwerp – Maatregel Nevengeul Dwarsprofielen

IV Maatregelen Buitenwaarden Wijhe Ontwerp – Maatregel Nevengeul Dwarsprofielen

V Kaart Tijdelijke maatregelen Buitenwaarden Wijhe

Bijlage I Overzicht informatieobjecten

de Buitenwaarden Wijhe /join/id/regdata/mnre1130/2026/pb_krw_BuitenwaardWijhe/nld@2026-10-12

Besluit Motivering

1 Inleiding

Dit document bevat de motivering voor het projectbesluit met de bijbehorende bijlagen en een overzicht van de voor het opstellen van de motivering gebruikte achtergronddocumenten. Het document biedt een compleet overzicht van zowel het besluitvormingsproces rondom het project als het project zelf. Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de opgave, een toelichting op het programma en een introductie op de KRW-maatregelen. Hoofdstuk 2 geeft het wettelijk kader weer. Hoofdstuk 3 beschrijft het omgevingsproces. Hoofdstuk 4 behandelt het project, het projectgebied en de te treffen KRW-maatregelen. Hoofdstuk 5 bespreekt de impact op de fysieke leefomgeving. Hoofdstuk 6 gaat in op de verschillende belangen in het gebied en hoe deze worden beïnvloed en afgewogen. Hoofdstuk 7 behandelt de projectrealisatie. Hoofdstuk 8 behandelt de procedure van het projectbesluit en hoofdstuk 9 biedt een overzicht van de bijlagen bij dit document en de achtergronddocumenten die voor het projectbesluit zijn opgesteld.

In bijlage 1 is de Ontwerptoelichting Maatregel Buitenwaarden Wijhe opgenomen en in bijlage 2 is de eigendomssituatie van de gronden waar de maatregelen worden gerealiseerd weergegeven. Voor de KRW-maatregel is in bijlage 3 de vegetatie-interventiewaardenkaart opgenomen. De documenten benodigd om de impact op de fysieke leefomgeving vast te stellen zijn opgenomen als achtergronddocument.

1.1. Aanleiding en doel KRW

Schoon oppervlaktewater is van levensbelang voor mensen, dieren en planten. Rijkswaterstaat (hierna: RWS) werkt aan het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit van de Nederlandse rivieren. De maatregelen die RWS hiervoor neemt worden uitgevoerd om te voldoen aan de verplichtingen uit de

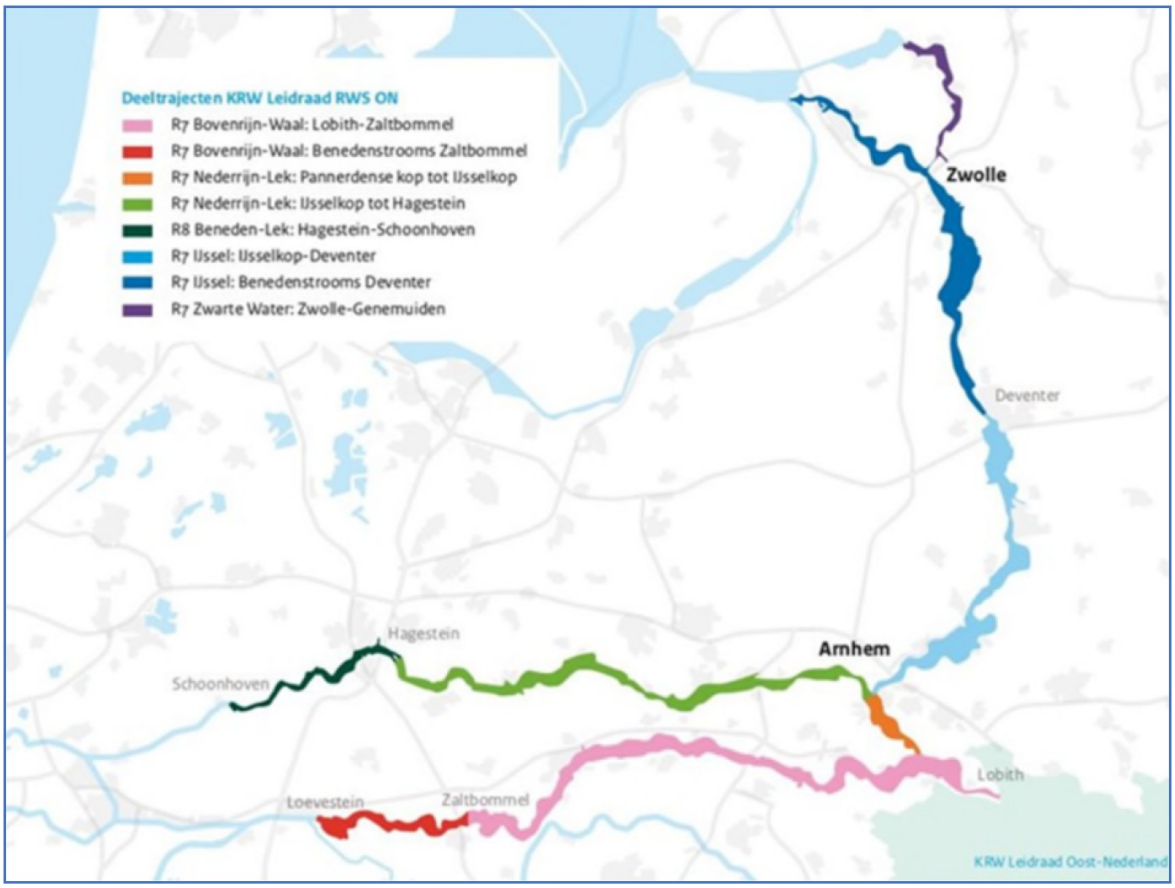
Europese Kaderrichtlijn Water (hierna: KRW). De KRW stelt dat de EU-landen de doelen moeten halen voor de chemische en ecologische waterkwaliteit van hun oppervlakte- en grondwaterlichamen. Het doel: een aanzienlijke verbetering van de waterkwaliteit in heel Europa, wat essentieel is voor zowel de natuur als de mens. De KRW verbiedt (tijdelijke) achteruitgang van de waterkwaliteit van deze waterlichamen. Uiterlijk in 2027 moeten de doelen voor schoon en gezond water zijn gehaald of moeten op zijn minst alle KRW-maatregelen zijn genomen om dit mogelijk te maken.

1.2. Programma KRW-ON

De KRW schrijft voor dat er stroomgebiedbeheerplannen (hierna: SGBP's) moeten worden opgesteld met de beschrijving van de watersystemen, doelen en maatregelen. Voor de Rijn, Maas, Schelde en Eems zijn de eerste SGBP's opgesteld in 2009; in 2015 en 2022 zijn deze geactualiseerd. De SGBP's zijn een wettelijke bijlage bij het Nationaal Waterprogramma 2022-2027. In deze SGBP's is op hoofdlijnen beschreven welke maatregelen de komende zes jaar worden uitgevoerd. RWS, als waterbeheerder van de rijkswateren, is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de KRW voor de rijkswateren, waaronder het Nederlandse stroomgebied van de Rijn.

Binnen het Nederlandse stroomgebied van de Rijn zijn afzonderlijke waterlichamen vastgesteld, waaronder de IJssel, de Bovenrijn/Waal, de Nederrijn/Lek en de Oude Maas.

Een overzichtstekening van de waterlichamen is te vinden in figuur 1.

Figuur 1: Waterlichamen deeltrajecten van KRW Oost-Nederland.

Voor elk waterlichaam zijn ecologische waterkwaliteitsdoelen vastgesteld volgens de doelstellingen van de KRW. Vervolgens zijn maatregelen bepaald waarmee deze KRW-doelen bereikt moeten worden. De maatregelen zijn verdeeld over drie tranches (of planperioden). De eerste tranche (2009-2015) is

afgerond en de maatregelen binnen de tweede tranche (2016-2021) zijn deels uitgevoerd. De resterende maatregelen van de tweede tranche voert RWS uit in samenhang met de maatregelen van de derde tranche (2022-2027). Om in deze laatste uitvoeringsperiode te komen tot realisatie van de KRW-maatregelen langs de IJssel, Waal, Nederrijn en Lek is het Programma Kaderrichtlijn Water Oost-Nederland (hierna: KRW ON) opgesteld. Tot het Programma behoren ongeveer 50 maatregelen. Deze maatregelen zijn onderverdeeld in verschillende projecten. Het project in de Buitenwaarden Wijhe is er daar één van.

Voorbeelden van te nemen maatregelen zijn:
- herstel van verbindingen om vissen ruim baan te geven;
- verbeteren van geleidelijke overgangen tussen water en land en tussen zoet en zout water;
- een betere uitwisseling tussen de hoofdstroom van de rivier en geulen in de uiterwaarden.

Door herinrichting van oevers, uiterwaarden en beekmondingen kunnen verdwenen leefgebieden van waterplanten en dieren in en langs de IJssel, de Waal, de Nederrijn en de Lek weer zoveel mogelijk worden teruggebracht.

Voor de uitvoering van deze KRW-maatregelen worden op grond van de Omgevingswet (ontwerp-) projectbesluiten opgesteld dan wel omgevingsvergunningen voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk aangevraagd. Elk besluit omvat één of meer KRW-maatregelen. Maatregelen in eenzelfde uiterwaard zijn zoveel mogelijk in hetzelfde besluit of dezelfde vergunningaanvraag opgenomen.

1.3. Maatregelen ten behoeve van KRW IJssel, Buitenwaarden Wijhe

Het gebied Buitenwaarden Wijhe bevindt zich in het waterlichaam IJssel, op figuur 1 aangegeven als 'R7 IJssel: Benedenstrooms – Deventer'. De ecologische kwaliteit van het waterlichaam IJssel en de manier waarop wordt beoogd deze kwaliteit te verbeteren, worden hieronder beschreven.

1.3.1 Ecologische toestand IJssel

Voor de IJssel zijn biologische kwaliteitsdoelen gesteld voor vis, macrofauna en overige waterflora. Uit de KRW-factsheet IJssel (van september 2025) blijkt dat de KRW-doelen voor de IJssel nog niet zijn bereikt. De KRW-factsheets zijn online raadpleegbaar via www.waterkwaliteitsportaal.nl. In de KRW-factsheet is de Ecologische Kwaliteitsratio (hierna: EKR) voor het waterlichaam IJssel opgenomen. Voor de EKR worden verschillende meetwaarden gecombineerd tot één getal en met een norm vergeleken.

Hieronder is de EKR in de categorie biologie opgenomen met een weergave van de huidige toestand en het 'goed ecologisch potentieel' (hierna: GEP) van de IJssel, zie Tabel 1. Deze tabel is overgenomen uit de KRW-factsheet IJssel. Het GEP betreft het minimaal te behalen doel voor dat element. Uit de tabel volgt dat in 2025 het leefgebied van macrofauna (of ongewervelde waterdieren) en vissen ontoereikend en voor overige waterflora matig scoort.

Biologie	GEP	Toestand				Doelbereik 2027
		2009	2015	2021	2025	
Macrofauna (EKR)	>= 0.50	X				Redelijk zeker
Overige waterflora (EKR)	>= 0.50	X				Redelijk zeker
Vis (EKR)	>= 0.25	X	X		X	Redelijk zeker
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Tabel 1: EKR-scores per jaar voor de IJssel. Legenda: groen = goed, geel = matig, oranje = ontoereikend en rood = slecht

1.3.2 Maatregelen Buitenwaarden Wijhe

Voor de periode 2022-2027 dienen er in het KRW-waterlichaam IJssel nog de volgende maatregelen gerealiseerd te worden:

- Aanleg nevengeulen en strangen: 17.915 km;
- Optimalisatie oevers: 30 km.

Dit is opgenomen in het Stroomgebiedbeheerplan Rijn 2022 - 2027. De voornoemde factsheet is een nadere uitwerking van dit SGBP. Binnen KRW-ON zijn voor de uitvoering van deze opgave meerdere projecten in uitwerking, waaronder het project Buitenwaarden Wijhe.

In de KRW-leidraad Oost-Nederland zijn de gidssoorten voor het riviertype R7 (IJssel, Nederrijn-Lek, Waal) en R8 (Oude Maas) benoemd, zie Tabel 2. Deze gidssoorten zijn representatief voor een soortgroep die op het riviertraject voor hoort te komen. De eisen die deze soorten stellen aan hun leefgebied zijn als leidraad genomen voor het ontwerp van KRW-maatregelen.

Water- en oeverplanten (waterplanten)		Macro-invertebraten (macrofauna)		Vissen	
gele plomp	R7, R8	Bataafse stroommossel	R7, R8	Barbeel	R7
gewoon kransblad	R7	bolle stroommossel	R7, R8	Bittervoorn	R7, R8
glanzig fonteinkruid	R7, R8	getijdeslakje	R8	bot	R8
krabbenscheer	R7, R8	groene glazenmaker	R7, R8	grote modderkruiper	R7, R8
mattenbies	R7, R8	kokerjuffer	R7, R8	kwabaal	R7
pijlkruid	R7, R8	rivierrombout	R7, R8	riviergrondel	R7, R8
riet	R7, R8	schoraas	R7, R8	rivierprik	R7, R8
slijkgroen	R7, R8	variabele waterjuffer	R7, R8	serpeling	R7
watergentiaan	R7	vierlijneendagsvlieg	R7, R8	sneep	R7
waterviolier	R7	zandslurfje	R7, R8	winde	R7, R8

Tabel 2: KRW-gidssoorten voor IJssel, Nederrijn-Lek en Waal (R7) en Oude Maas (R8) (Leidraad KRW ON, Marijs et al. 2020).

Leefgebieden van deze soorten zijn:

- **Ondiep, stromend water** – één van de belangrijkste rivierleefgebieden voor veel (stroomminnende) riviersoorten. In tegenstelling tot de hoofdgeul is dit water ondiep (<3m) en beschut tegen scheepsgolven. Dit type leefgebied wordt gecreëerd door de aanleg van nevengeulen of oevers.
- **Water verbonden met de rivier** – dit water is éénzijdig verbonden met de rivier, er is geen of nauwelijks stroming. Hier kunnen waterplanten ontstaan en komen vissen en macrofauna voor die in, op en tussen de water- en oeverplanten leven. Peilfluctuaties zijn beperkt en doorzicht tot de bodem is essentieel om waterplanten te laten ontwikkelen. Dit leefgebied ontstaat met de KRW-maatregel 'strang' voor de R7-typen.
- **Geïsoleerde plas met kwel** – poelen en plassen die vrij zijn van overstroming en verstoring staan juist niet in verbinding met de rivier, maar bieden wel ruimte aan doelsoorten van het rivierengebied. De plassen zijn rijk begroeid. Waar gewenst kunnen deze plassen in de KRW-systematiek opgevoerd worden als natuurvriendelijke oevers.
- **Overstromingsvlakte** – dit zijn gebieden die bij hoge waterstanden meestromen met de rivier en vervolgens een tijdje onder water staan. Deze gebieden dienen in het voorjaar als paai- en opgroeigebied voor vis. De KRW-maatregel uiterwaardverlaging biedt ruimte voor dit leefgebied.
- **Beekmonding** – beekmondingen zijn de schakel tussen de rivieren en regionale watersystemen en vormen belangrijke knooppunten in de uitwisseling van soorten. Het water in de beekmondingen is over het algemeen van een andere kwaliteit dan van de rivier. Daarom heeft het de voorkeur dit water zo lang mogelijk gescheiden te houden.

Per uiterwaard is beschouwd welke van deze leefgebieden/maatregelen wenselijk en ruimtelijk inpasbaar zijn.

Om de ecologische kwaliteit van het water van de IJssel te verbeteren en een bijdrage te leveren aan de KRW-opgave zijn in de Buitenwaarden Wijhe de inrichtingsmaatregelen 'meestromende nevengeul' en 'natuurvriendelijke oevers' uitgewerkt. In de kribvakken van de IJssel worden natuurvriendelijke oevers aangelegd met een totale lengte van 350 meter. Daarnaast wordt in de uiterwaard een meestromende geul van 1.350 meter gerealiseerd. Dit gebeurt tussen rivierkilometer 965 en 967. De geul en natuurvriendelijke oevers worden in de volgende paragrafen globaal beschreven. Een technische omschrijving van de maatregelen en bijbehorende objecten is opgenomen in bijlage 1. In bijlage 2 is de eigendomssituatie van de gronden waar de maatregelen worden gerealiseerd weergegeven. Voor de KRW-maatregel is in bijlage 3 de vegetatie-interventiewaardenkaart opgenomen. De documenten benodigd om de impact op de fysieke leefomgeving vast te stellen zijn opgenomen als achtergronddocument. Voor een overzicht van de globale ligging van de oevers en de geul, zie figuur 2. Deze maatregelen worden hierna respectievelijk 'meestromende nevengeul' en 'natuurvriendelijke oevers' genoemd. In hoofdstuk 4 wordt het ontwerp verder uiteengezet.

Figuur 2: Locatie Buitenwaarden Wijhe, KRW-maatregel meestromende nevengeul en KRW-maatregel natuurvriendelijke oevers.

2. Wettelijk kader

2.1. Vaststelling projectbesluit

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: de Minister) stelt op grond van artikel 5.44, eerste lid van de Omgevingswet (hierna: Ow), het projectbesluit vast. Het projectbesluit is een instrument van de Minister voor het toestaan van projecten in de fysieke leefomgeving van nationaal belang. Met het realiseren van een KRW-maatregel binnen de Buitenwaarden Wijhe is een nationaal en zelfs Europees belang gemoeid. Het projectbesluit is daarom voor de realisatie van deze maatregel te beschouwen als een doeltreffend en doelmatig instrument waarvan de minister gebruik kan maken.

Volgens artikel 5.44, lid 1, Ow stelt de Minister een projectbesluit vast in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze overeenstemming is voor dit project echter niet vereist, omdat het gaat om een project gericht op het verbeteren van de waterkwaliteit (zoals volgt uit artikel 5.44, lid 2, Ow in samenhang met 10.3, aanhef, onder b, van de Omgevingsregeling).

Relatie tot het omgevingsplan

Volgens artikel 5.52 Ow wijzigt het projectbesluit het omgevingsplan met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project. Bij de inwerkingtreding van de Ow hebben (veel) gemeenten echter nog geen omgevingsplan vastgesteld volgens de regels van de Ow. In het overgangsrecht van de Ow is daarom opgenomen dat een tijdelijk deel van het omgevingsplan ontstaat. Dit tijdelijke deel bestaat onder meer uit de bestemmingsplannen die golden direct voor de inwerkingtreding van de Ow. Gemeenten hebben (naar verwachting) tot eind 2031 de tijd om het tijdelijk deel van het omgevingsplan in lijn met de Ow om te zetten naar een nieuw deel. Tijdens deze overgangsfase hoeft het projectbesluit niet tevens het omgevingsplan te wijzigen als dit vanwege strijdigheid van het projectbesluit met dit plan nodig mocht zijn. Dit volgt uit artikel 22.16, lid 1, eerste zin Ow. Voor zover het projectbesluit in strijd is met een omgevingsplan, geldt het projectbesluit op grond van artikel 22.16, lid 1, Ow van rechtswege (automatisch) als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna: BOPA).

In hoofdstuk 5, specifiek paragraaf 5.7, wordt beschreven dat (de uitvoering van) de KRW-maatregelen in het projectbesluit niet strijdig zijn met het omgevingsplan van de gemeente Olst-Wijhe.

Instructieregels

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan regels over omgevingswaarden, instructieregels die voor een gemeente gelden bij het vaststellen van een omgevingsplan, beoordelingsregels die voor het bevoegd gezag aangeven waaraan een ingediende aanvraag om een omgevingsvergunning moet worden getoetst en regels voor monitoring.

Artikel 9.1, tweede lid, van het Bkl geeft aan welke instructieregels, die voor de gemeente gelden bij het vaststellen van een omgevingsplan, ook van toepassing zijn als de minister een projectbesluit vaststelt dat het omgevingsplan wijzigt. Daarnaast kunnen instructieregels over werelderfgoed (artikel 9.2 Bkl) en Natuurnetwerk Nederland van toepassing zijn (artikel 9.3 Bkl). Voor dit projectbesluit is alleen de instructieregel van artikel 9.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing, omdat er geen sprake is van werelderfgoed. Verder is er ook geen sprake van een wijziging van het omgevingsplan of een afwijking van het omgevingsplan middels een omgevingsvergunning.

De instructieregel uit artikel 9.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving luidt dat het projectbesluit niet is toegestaan, indien het project binnen het Natuurnetwerk Nederland ligt en nadelige gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk, tenzij verzekerd is dat deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven. In hoofdstuk 5 is een effectbeoordeling beschreven die betrekking heeft op voornoemd thema.

2.2. Mer-beoordeling

Voorafgaand aan het vaststellen van het projectbesluit moet worden beoordeeld of het de uitvoering van een project betreft waarvoor een milieueffectrapport (MER) of een mer-beoordeling moet worden gemaakt. De activiteiten waarin het projectbesluit voorziet zijn als project volgens bijlage V van het Omgevingsbesluit niet MER- of mer-beoordelingsplichtig.

3. Omgevingsproces

In het proces om te komen tot het projectbesluit zijn belanghebbenden intensief betrokken. Via verschillende kanalen is mondeling en schriftelijk aandacht besteed aan het tijdig en doelmatig verstrekken en verkrijgen van informatie aan/van belanghebbenden.

3.1. Kennisgeving voornemen en participatie

Volgens de Ow start de projectprocedure om te komen tot het vaststellen van een projectbesluit met het bekendmaken van een kennisgeving voornemen en een kennisgeving participatie. De kennisgeving voornemen volgt uit artikel 5.47, eerste lid van de Ow. De kennisgeving participatie volgt uit artikel 5.47, vierde lid van de Ow.

Op 1 november 2023 is in de Staatscourant (nr. 30170) een kennisgeving voornemen en participatie Buitenwaarden Wijhe gepubliceerd via officielebekendmakingen.nl. In de kennisgeving is de intentie om een projectbesluit vast te stellen voor de KRW-opgaven in de Buitenwaarden Wijhe medegedeeld en zijn enkele voorgestelde oplossingsrichtingen beschreven (natuurvriendelijke oevers en een geul). Zoals in de kennisgeving is aangegeven, wordt voor dit project geen voorkeursbeslissing genomen als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet. Daarnaast is iedereen uitgenodigd om mee te denken over de verkenning van oplossingsrichtingen, waaronder de mogelijke aanleg van een geul en natuurvriendelijke oevers. Op deze uitnodiging om mee te denken zijn twee formele reacties gekomen, waarvan één van de gemeente Olst-Wijhe en één van de ondernemersvereniging uit Wijhe. De strekking van de ingebrachte zienswijzen op de hierboven besproken kennisgeving komt op het volgende neer:

- Het standpunt van de gemeente Olst-Wijhe is dat in de ontwikkeling van de KRW-opgave de gemeentelijke plannen in het kader van vrijetijdseconomie nadrukkelijk een plek moeten krijgen. Een belangrijk onderdeel hiervan is hun wens voor uitbreiding van de bestaande jachthaven.
- Een ondernemersvereniging uit Wijhe vraagt om mogelijkheden te bieden voor recreatieve ontwikkelingen door een gunstige plaatsing van kunstwerken als duikers teneinde recreatieve beleving mogelijk te maken. Daarnaast vraagt de vereniging om plaatsing van kleine recreatieve elementen in de uiterwaarden fysiek en juridisch mogelijk te maken. Specifiek vraagt de vereniging om de bij de plannen verworven vergunningsruimte beschikbaar te stellen voor ontwikkelingen als de verhoging van de toegangsweg naar het veer of het mogelijk maken van bebouwing.

Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijze van de gemeente Olst-Wijhe is op 24 april 2025 het al eerder gegeven afwijzende antwoord op de zienswijze van de gemeente toegelicht. Aangegeven is dat het ingebrachte idee is getoetst aan de KRW-doelen. De conclusie is dat een uitbreiding van de bestaande jachthaven niet leidt tot een bijdrage aan het KRW-doel. Om deze reden wordt geconcludeerd dat het plan van de gemeente niet voldoet aan de benoemde uitgangspunten in de kennisgeving en de zienswijze niet leidt tot een alternatief dat verder wordt uitgewerkt.

Met de ondernemersvereniging is op 18 januari 2024 een gesprek gevoerd over de (on)mogelijkheden om recreatie en recreatieve voorzieningen een rol te geven in het project. Hoewel recreatie en recreatieve voorzieningen in de context van de KRW-doelstellingen zijn beschouwd, leveren zij geen directe bijdrage aan het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit. Om die reden mogen de beschikbare middelen voor de KRW-opgave hier niet aan worden besteed. De ingebrachte zienswijze voldoet daarom niet aan de vijf uitgangspunten die benoemd zijn in de kennisgeving. Daarom leidt de zienswijze niet tot een alternatief dat verder wordt uitgewerkt.

3.2. Participatieproces

Het participatietraject voor de maatregelen in de Buitenwaarden Wijhe is begonnen met het opstellen van een stakeholderanalyse bij de start van de planuitwerking van de KRW-maatregelen. Hierin is bepaald wie de belanghebbenden zijn, welke belangen er spelen, hoeveel invloed zij hebben en hoe de verschillende belanghebbenden worden betrokken.

Gedurende de planuitwerking zijn persoonlijke gesprekken gevoerd met de grondeigenaren en pachters. Daarnaast zijn overleggen gevoerd en/of schetssessies gehouden met verschillende verenigingen, ondernemers en stichtingen en de gemeente Olst-Wijhe. Tenslotte is er een publieksbijeenkomst georganiseerd in Dorpshuis Herxer Marke op 29 januari 2024. Tijdens al deze contactmomenten zijn het programma Kaderrichtlijn Water Oost-Nederland en de betreffende KRW-maatregel toegelicht. Vragen en belangen zijn daarnaast actief opgehaald door stakeholders te vragen om hun mening en beeld over de KRW-maatregel en ideeën in te brengen. De gesprekken, overleggen en resultaten van de schetssessies zijn vastgelegd in verslagen. Gedurende de planuitwerking is er een terugkoppeling gegeven wat er met de ingebrachte ideeën en wensen is gedaan en waarom.

Meer informatie over de opgehaalde input en de verschillende belangenafwegingen is opgenomen in de volgende paragraaf wensen belanghebbenden.

3.3. Wensen belanghebbenden

De noodzaak van de KRW-maatregelen raakt per definitie andere belangen. In het participatieproces zijn de belangen van verschillende belanghebbenden (zie hierboven) opgehaald en verkend. In het proces met de belanghebbenden zijn wensen voor het ontwerp opgehaald. De ingebrachte wensen en aandachtspunten zijn beoordeeld via een honoreringsproces. Het uitgangspunt is recht te doen aan de verschillende belangen door deze indien mogelijk in het ontwerp te verwerken. Als dit niet mogelijk blijkt, kan de minister van I&W onderbouwd de afweging maken het (nationale) KRW-belang voorrang te geven boven het particuliere en/of lokale belang. Een aantal wensen is opgenomen in het ontwerp (gehonoreerd), voor een aantal was dat om verschillende redenen niet mogelijk. Aan de belanghebbenden is gecommuniceerd of en hoe aan hun wensen gehoor is gegeven. In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de voornaamste wensen die wel en niet gehonoreerd zijn.

3.3.1 Gehonoreerde wensen

Door de inbreng van belanghebbenden (waaronder één particuliere grondeigenaar, Staatsbosbeheer, de provincie Overijssel en de Staat) is het ontwerp op de volgende punten beïnvloed of zijn er specifieke afspraken vastgelegd:

- De belangrijkste wens van de betrokken agrariërs en grondgebruikers was het waarborgen van de bereikbaarheid van de percelen die niet direct door de maatregelen worden geraakt. Deze wens is volledig gehonoreerd. In het ontwerp en in de realisatie-eisen zijn specifieke afspraken verwerkt die garanderen dat de gronden ten noorden van de natuurvriendelijke oevers te allen tijde bereikbaar blijven voor de bedrijfsvoering.
- Vanuit grondeigenaren is de wens geuit om de gronden niet noodzakelijkerwijs in eigendom over te dragen aan het Rijk. Rijkswaterstaat heeft toegezegd dat, wanneer een eigenaar de grond in eigendom wenst te behouden, een minnelijke regeling in de vorm van een aanlegovereenkomst (het vestigen van een kwalitatieve verplichting) serieus wordt overwogen. Dit biedt eigenaren een alternatief voor directe verkoop of onteigening.
- Er is gehoor gegeven aan de impliciete wens om de huidige rust in het gebied te bewaren. Door geen recreatieve voorzieningen te treffen, blijft de huidige situatie waarin de gronden niet toegankelijk zijn voor recreanten vanaf het land of het water gehandhaafd. Dit dient zowel de belangen van de agrariërs (geen overlast) als de natuurdoelstellingen.

3.3.2 Wensen die niet gehonoreerd zijn

De volgende wensen van belanghebbenden hebben geen plek gekregen in het vergunningenontwerp:

- Hoewel er in algemene zin vaak behoefte is aan recreatieve ontsluiting, is er in dit project bewust voor gekozen geen voorzieningen te treffen voor het recreatief gebruik van de meestromende geul en de natuurvriendelijke oevers. De gronden blijven hiermee afgesloten voor publiek gebruik om de KRW-doelstellingen optimaal te kunnen realiseren.
- De wens om gronden volledig te behouden voor agrarische doeleinden kan niet worden gehonoreerd. Voor de aanleg van de natuurvriendelijke oevers is het noodzakelijk om gronden af te graven in een talud van 1:7, met een reservering voor verdere natuurlijke erosie tot 1:11 (de 'vrije ruimte'). Het belang van de KRW-opgave weegt hier zwaarder dan het behoud van de huidige omvang van de agrarische gronden.

4. Inhoud projectbesluit

4.1. Het projectgebied

Het projectgebied is het gebied waar het projectbesluit betrekking op heeft. Onder het projectgebied vallen de volgende onderdelen:

- Het gebied waarbinnen de aanleg en het toekomstig beheer en onderhoud van de KRW-maatregelen zal plaatsvinden. De maatregelen zelf zijn opgenomen in het Regelingendeel van het projectbesluit, hoofdstuk 1. Door de aanleg van de KRW-maatregelen zal de ligging, vorm en afmeting van de rivier en de uiterwaard (het zogeheten waterstaatswerk) wijzigen. Het projectgebied omvat in ieder geval het gewijzigde waterstaatswerk in beheer van het Rijk. Onderdelen van het waterstaatswerk zijn bijvoorbeeld:
    - Vlak van vrije ruimte: dat is het gebied waarbinnen de rivierdynamiek via erosie en sedimentatie invloed kan uitoefenen op de vormgeving van de oevers van het waterstaatswerk.
    - Beheerstroken: dat is het gebied dat aansluit op het waterstaatswerk en nodig is voor het kunnen uitvoeren van beheer en onderhoud.

- Kunstwerken of objecten zoals steenbestorting, kribwortels en in- en uitlaatwerken.

Na het onherroepelijk worden van het projectbesluit zal het gewijzigde waterstaatswerk met haar ligging, vorm, afmeting en constructie opgenomen worden in de legger rijkswaterstaatswerken. RWS zal als beheerder vervolgens op basis van deze legger het beheer en onderhoud uitvoeren. Zie ook paragraaf 7.3.

- De tijdelijke dan wel permanente maatregel(en) ter voorkoming, beperking of compensatie van nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Zie voor een beschrijving van deze maatregelen het Regelingendeel, hoofdstuk 2. Permanente maatregelen zijn niet altijd onderdeel van het waterstaatswerk dat in beheer is van het Rijk.
- Het gebied dat in de tijdelijke situatie nodig is om de realisatie van de KRW-maatregelen mogelijk te maken (uitvoering). Hieronder vallen bijvoorbeeld werkterreinen, werkwegen en/of overslaglocaties. Zie voor een beschrijving van deze maatregelen het Regelingendeel, hoofdstuk 3 en paragraaf 7.2 van deze motivering voor de toelichting op de tijdelijke maatregelen.

4.2. Beschrijving project KRW IJssel, maatregelen 'Buitenwaarden Wijhe'

4.2.1. Huidige situatie

Het gebied Buitenwaarden Wijhe ligt in de gemeente Olst-Wijhe, aan de rechteroever van de IJssel in de provincie Overijssel. Het gebied waarin de oevers en geul zijn voorzien, maakt deel uit van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Het gebied Buitenwaarden Wijhe is volledig Vogelrichtlijngebied; ten noorden van de uiterwaarden bevindt zich daarnaast ook een Habitatrichtlijngebied. In dit Habitatrichtlijngebied worden echter geen maatregelen getroffen. De gronden in de uiterwaard zijn eigendom van verschillende organisaties, waaronder de gemeente Olst-Wijhe en Staatsbosbeheer. Daarnaast zijn er percelen in bezit van verschillende particulieren.

De uiterwaard Buitenwaarden Wijhe grenst in het zuiden aan jachthaven De Loswal. Aan de noordzijde van deze jachthaven bevindt zich een kade met een wandelpad. Ten noorden van dit pad ligt een plas, grenzend aan de Veerweg. Deze weg loopt vanaf de waterkering dwars door het midden van de uiterwaard en is via een pont verbonden met de overzijde van de IJssel. Hiermee vormt de Veerweg een fysieke barrière binnen het gebied. Ten noorden van de Veerweg liggen agrarische gronden. Aan de oostzijde hiervan, nabij de waterkering, bevindt zich een natuurlijke laagte in het landschap die uitmondt in een plas. Deze plas heeft een natuurlijke afwatering richting de IJssel, vlak vóór een andere plas die bekend staat als de surfplas. De eerder genoemde plas staat echter niet in verbinding met de surfplas. De gronden in de Buitenwaarden Wijhe bestaan uit Kalkhoudende ooivaaggronden en poldervaaggronden, opgebouwd uit zware zavel en lichte klei. De maaiveldhoogte varieert van circa +7 m NAP in de lagere delen (zoals de voormalige Lamme IJssel en oude stroomgeulen) tot circa +9 m NAP op de hogere agrarische percelen. In de huidige situatie zijn de percelen in gebruik als agrarische gras- en akkerlanden, en deels als natuurgebied.

4.2.2. Toekomstige situatie

Om de ecologische kwaliteit van het water van de IJssel te verbeteren en een bijdrage te leveren aan de KRW-opgave zijn in de Buitenwaarden Wijhe de inrichtingsmaatregelen 'meestromende nevengeul' en 'natuurvriendelijke oevers' uitgewerkt. In de kribvakken van de IJssel worden natuurvriendelijke oevers aangelegd met een totale lengte van 350 meter. Daarnaast wordt in de uiterwaard een meestromende geul van 1.350 meter gerealiseerd. Dit gebeurt tussen rivierkilometer 965 en 967. De geul en natuurvriendelijke oevers worden in de volgende paragrafen globaal beschreven. Een technische omschrijving van de maatregelen en bijbehorende objecten is opgenomen in bijlage 1. Voor een overzicht van de globale ligging van de oevers en de geul, zie Figuur 2. Deze maatregelen worden hierna respectievelijk 'meestromende nevengeul' en 'natuurvriendelijke oevers' genoemd. Dit tweetal maatregelen wordt hieronder globaal uiteengezet. Voor de KRW-maatregel is in bijlage 3 de vegetatie-interventiewaardenkaart opgenomen.

Meestromende nevengeul

Het doel van het realiseren van een tweezijdig meestromende geul is het creëren van het leefgebied 'stromend water verbonden met de rivier', zonder scheepvaarteffecten. Dit leefgebied biedt ruimte aan hoofdzakelijk de rheofiele (stroomminnende) soorten in de IJssel. De meestromende geul dient leefomstandigheden en bij voorkeur voortplantingshabitat te creëren voor de volgende gidssoorten: barbeel, serpeling, sneep, rivierprik, winde, slijkgroen, Bataafse stroommossel, kokerjuffer, schoraas, rivierrombout en zandslurfje.

De meestromende geul in de Buitenwaarden Wijhe wordt gevoed met water dat via een duiker in het zuiden van het gebied de geul binnenstroomt. Deze duiker loopt vanaf jachthaven 'De Loswal' onder de kade door en verbindt de geul met de IJssel. Vanaf dit punt stroomt de geul via een bestaande plas in

noordelijke richting naar de Veerweg, die wordt gekruist met behulp van een tweede duiker. Aan de noordzijde van de Veerweg vervolgt de geul haar weg via een bestaande kolk en een verbindingsgeul naar een eveneens bestaande plas. Vanuit deze plas stroomt het water via een natuurlijke laagte in het landschap, gelegen ten zuiden van de surfplas, uiteindelijk uit in de IJssel. In de uitstroomvoorziening, in het noorden van de uiterwaard, worden twee stuks rivierhout geplaatst. Daarnaast wordt de uitstroomopening in stortsteen en erosiebestendige materialen gelegd. Scheepvaarteffecten in het zuiden van de geul zullen minimaal zijn doordat er een duiker wordt gebruikt en deze zijn instroom heeft in de jachthaven, waar scheepvaarteffecten sowieso al minimaal zijn. Verder worden hier een recreatievaartwerende constructie en een invaarverbodsbord geplaatst.

Natuurvriendelijke oevers

Het doel van het realiseren van natuurvriendelijke oevers is het creëren van het leefgebied 'ondiep, continu stromend water'. Dit leefgebied biedt ruimte aan hoofdzakelijk de rheofiele (stroomminnende) soorten in de IJssel. De NVO's dienen leefomstandigheden en bij voorkeur voortplantingshabitat te creëren voor de volgende gidssoorten: barbeel, serpeling, sneep, rivierprik, winde, kokerjuffer, Bataafse stroommossel, bolle stroommossel, rivierrombout, schoraas, zandslurfje, gele plomp, mattenbies, pijlkruid, riet, rivierfonteinkruid en slijkgroen.

De natuurvriendelijke oevers in de Buitenwaarden Wijhe bevinden zich ten noorden van de Veerweg en ten westen van een bestaande plas en hebben een totale lengte van 350 meter. Ten behoeve van de natuurvriendelijke oevers worden de huidige oevers ontsteend en worden bestaande kribben daar waar nodig verlengd zodat de oevers niet achterloops worden. De kribben worden verlengd tot 2 meter achter het 1:11 profiel van de toekomstige natuurvriendelijke oevers.

5. Het project en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving

5.1. Inleiding

De effecten op de fysieke leefomgeving voor zowel de uitvoerings- als gebruiksfase worden in dit hoofdstuk voor diverse omgevingsaspecten in beeld gebracht en afgewogen. In dit hoofdstuk volgt de toetsing aan relevante wet- en regelgeving en beleidsdocumenten. De Omgevingswet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarden van de natuur, en;
- doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke behoeften te vervullen.

Het project draagt hier aan bij.

Daarnaast voldoet het project aan de voor het project relevante omgevingswaarden, instructieregels en beoordelingsregels uit het Bkl. Zoals toegelicht (in paragraaf 2.1) bevat het Bkl instructieregels over de fysieke leefomgeving die bij het vaststellen van het projectbesluit van toepassing zijn en beogen bepaalde belangen te borgen en te beschermen. Dit wordt in dit hoofdstuk - voor zover nodig - nader toegelicht.

5.2. Natuur

5.2.1 Toetsingskader

Onder de Omgevingswet maakt natuur onderdeel uit van de fysieke leefomgeving. Hierdoor valt natuur(bescherming) onder de reikwijdte van de Omgevingswet. Bij het toetsingskader voor natuur zijn de regels over gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland), die over soortenbescherming en die over houtopstanden relevant in het kader van de uitvoerbaarheid van het projectbesluit. Deze omgevingsvergunningen (voor zover nodig) zijn niet geïntegreerd in dit projectbesluit, en worden dus enkel ter motivering van de uitvoerbaarheid van het project beschreven.

De maatregelen in de Buitenwaarden Wijhe zijn te beschouwen als beheermaatregel voor het Natura 2000-gebied Rijntakken, omdat de maatregelen een bijdrage leveren aan de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied. Voor andere Natura 2000-gebieden in de nabijheid van het projectgebied is een voortoets stikstofdepositie (of andere effecttypen) uitgevoerd, waarvan de conclusie is dat significante gevolgen op voorhand kunnen worden uitgesloten. Er worden geen houtopstanden verwijderd.

Het feit dat de maatregelen te beschouwen zijn als beheermaatregel betekent dat voor het uitvoeren van de maatregel geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit of Natura 2000-activiteit

noodzakelijk is. De noodzakelijke maatregelen ter invulling van de specifieke zorgplicht voor (beschermde) soorten worden nader uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol. Dit wordt tevens opgenomen in de regeling bij het projectbesluit.

Dit is nader uitgewerkt en toegelicht in de volgende rapportages, en wordt in de hoofdstukken hieronder verder toegelicht:
- rapport: Rapportage Natura 2000-gebied – Buitenwaarden Wijhe GROW, 2026;
- rapport: Rapportage Soortenbescherming Deelgebied Buitenwaarden Wijhe, GROW, 2026;
- Achtergronddocumenten: Stikstof, GROW, 2026;
- memo: Memo Provinciaal beschermde gebieden – Buitenwaarden Wijhe, GROW, 2026.

5.2.2 Gebiedsbescherming

De geplande KRW-maatregelen in de Buitenwaarden Wijhe moeten worden beoordeeld binnen het kader van provinciale gebiedsbescherming en Natura 2000-wetgeving ter onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dit projectbesluit.

In de rapportage 'memo provinciale beschermde gebieden' wordt vastgesteld dat het projectgebied in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt. De ingreep leidt echter niet tot vermindering van het areaal van het NNN. Tijdelijk kunnen enkele natuurbeheertypen worden beïnvloed, maar de natuurwaarden van de beoogde geul en natuurvriendelijke oevers liggen in lijn met én versterken de dynamische riviernatuur-karakteristieken. Dit betekent dat door de beoogde inrichting geen sprake is van een afname van beheertypen die zijn gekoppeld aan de kernkwaliteiten van dit gebied (dynamische riviernatuur, droog schraalland en voormalige steenfabrieken). Tevens hebben de beoogde maatregelen geen negatief effect op de samenhang en connectiviteit van het riviersysteem en het NNN-gebied. De grootschalige ingreep ligt hiermee juist in lijn met én versterkt de samenhang van de natuur en de verbinding/overgang van rivier naar uiterwaard. Voor het deelgebied Buitenwaarden Wijhe is geen sprake van een negatief effect op het NNN. De wezenlijke kenmerken en waarden worden niet aangetast, maar juist versterkt. De activiteit is daarom toelaatbaar in het kader van het NNN.

In de rapportage 'Rapportage Natura 2000-gebied – Buitenwaarden Wijhe' is onderzocht of de maatregelen kunnen worden aangemerkt als Natura 2000-beheermaatregelen, wat betekent dat in dat geval de vergunningplicht uit artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn niet van toepassing is. De uiterwaard Buitenwaarden Wijhe ligt volledig binnen het Natura 2000-gebied Rijntakken, met een aanwijzing als Vogelrichtlijngebied. De rapportage beschrijft dat KRW-maatregelen positief bijdragen aan een scala aan instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Rijntakken:
- **Broedvogels – Oeverzwaluw, ijsvogel en aalscholver**: Door natuurvriendelijke oevers ontstaan vis- en macrofaunarijke ondieptes die foerageergebied creëren voor de aalscholver. Bij zowel de NVO als de nevengeul bieden de steile oevers op termijn (door erosie) broedlocaties voor soorten als de oeverzwaluw en de ijsvogel. De maatregel draagt ook bij aan een betere waterkwaliteit, onder andere doordat oevervegetatie het water filtert. Dit heeft indirect een positief effect op vispopulaties, waar soorten als de aalscholver van profiteren. Het gaat hier dus om uitbreiding van omvang en verbetering van kwaliteit van leefgebied.
- **Broedvogels – Blauwborst, dodaars, porseleinhoen en zwarte stern**: Door het verflauwen van oeverzones, waarbij een geleidelijke gradiënt ontstaat tussen water en land, komen op termijn langs de NVO en nevengeul oevervegetatie en opschot van riet en in een latere fase (wilg)struweel tot stand. In het gebied komt door de maatregelen ruimte voor verschillende stadia van moerasvegetatie. Deze nieuwe vegetatierijke zones vormen aanvullend kwalitatief broed- en foerageergebied voor soorten als blauwborst en porseleinhoen. Ook dodaars profiteert van de beschutte, begroeide oevers in de luwere delen van de geul, waar zij geschikt broedhabitat vindt. De ondiepe geul biedt bovendien ideale foerageeromstandigheden voor deze soort. In zijn geheel leiden de maatregelen tot een zowel kwantitatieve als kwalitatieve verbetering van het beschikbare leefgebied voor moeras- en oevergebonden broedvogels.
- **Niet broedvogels – Omnivore, benthivore eenden en herbivore watervogels**: De maatregelen in de Buitenwaarden Wijhe, waarbij parallel aan elkaar een NVO en een nevengeul worden gerealiseerd, zorgen voor een duidelijke uitbreiding én kwaliteitsverbetering van het leefgebied voor verschillende groepen watervogels. De nieuwe ondiepe, geleidelijk aflopende oeverzones en het ondiepe stromende water van de nevengeul vormen een rijk en dynamisch milieu waar zich een diverse mix van macrofauna, organisch materiaal en waterplanten kan ontwikkelen. Hierdoor ontstaat zeer geschikt foerageergebied voor grondeleenden zoals wilde eend, slobeend, pijlstaart, bergeend en krakeend. Ook planteneters, waaronder smient, grauwe gans en kleine zwaan, profiteren van deze nieuwe voedselrijke en ondiepe zones. Daarnaast bieden de maatregelen optimale omstandigheden voor benthivore duikeenden, zoals tafeleend en kuifeend. Zij duiken in het ondiepe stromende water naar bodemorganismen, die naar verwachting in dit nieuwe habitat in ruime mate aanwezig zijn. Het open water van de geul blijft bovendien functioneren als rustgebied voor dezelfde vogelgroepen.

Daarmee wordt het leefgebied in de uiterwaard niet alleen vergroot, maar bovenal geoptimaliseerd. In totaal leiden de maatregelen in de Buitenwaarden Wijhe dus tot meer geschikt foerageergebied en een betere kwaliteit van het bestaande leefgebied, zowel voor herbivore watervogels zoals kleine zwaan en grauwe gans als voor grondelende en duikende eenden.

- **Niet broedvogels – Steltlopers:** De nieuwe NVO bieden aanvullend en kwalitatief hoogwaardig foerageer- en rustgebied voor steltlopers. Vooral overstromingsvlaktes en ondiepe waterzones (soortafhankelijk tot ca. 20 cm diep) zijn geschikt voor soorten zoals wulp, tureluur en kemphaan, die hier foerageren op macrofauna en organisch materiaal. Door het flauwe talud ontstaat een relatief groot oppervlak aan ondiep water, terwijl zich op termijn variatie in bodemstructuur en vegetatie ontwikkelt. Dit leidt tot een mozaïek aan microhabitats met een hoge beschikbaarheid aan macrofauna, wat de kwaliteit van het foerageergebied verder verhoogt. Daarmee dragen de NVO duidelijk bij aan zowel de uitbreiding van de leefgebiedsomvang als de verbetering van de ecologische kwaliteit voor steltlopers.
- **Niet-broedvogels - Viseters:** NVO's vergroten de beschikbaarheid van juveniele vis doordat ondiepe, vegetatierijke zones ontstaan waar vis kan opgroeien. Dit resulteert in foerageermogelijkheden voor viseters zoals fuut en aalscholver. Daarnaast verbeteren waterplanten de waterkwaliteit en helderheid, wat de vangstefficiëntie van deze visueel jagende soorten verhoogt.

Daarnaast beschrijft de rapportage dat de KRW-maatregel in de Buitenwaarden Wijhe als ecologische stapsteen kan bijdragen aan de kwaliteit van habitattypen en/of leefgebieden van Habitatrichtlijnsoorten elders in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Het gaat hierbij om de volgende habitattypen en habitatrichtlijnsoorten:

- **H3270 Slikkige rivieroevers:** Met de aanleg van de geul en de NVO in Buitenwaarden Wijhe worden extra natuurlijke flauwe oeverzones gerealiseerd. Door lokale variatie in substraat, dynamiek en overstromingsduur ontstaat een mozaïek van verschillende omstandigheden langs de oevers. Lokaal zullen zones tot stand komen die geschikt groeigebied bieden aan karakteristieke plantensoorten voor slikkige oevers, zoals slijkgroen en witte waterkers. Door dit extra groeigebied kunnen deze typische soorten zich beter verspreiden tussen omliggend Habitatrichtlijngebied, waardoor de populaties in de Rijntakken als geheel veerkrachtiger worden.
- **H3260B - Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden):** Met de aanleg van de geul en NVO in Buitenwaarden Wijhe wordt ideaal habitat gecreëerd voor de voor dit habitattype karakteristieke soorten riviergrondel, rivierfonteinkruid en rivierrombout. De larven van de rivierrombout leven namelijk voor enkele jaren in zandige tot licht slikkige bodems in de oeverzones van rivieren en gebruiken graag natuurlijke oevers om 'uit te kruipen' voor de metamorfose tot adult. Rivierfonteinkruid weet zich te vestigen in relatief dynamische wateren in zandige tot licht slikkige bodems, welke langs de NVO en in de geul zullen ontstaan. Ook de riviergrondel vindt in het stromende water in de geul en langs de NVO tussen het rivierhout optimaal leefgebied. Door dit extra leefgebied kunnen deze typische soorten zich beter verspreiden tussen omliggende Habitatrichtlijngebieden, waardoor de kwaliteit toeneemt en populaties in de Rijntakken veerkrachtiger worden.
- **H6120 Stroomdalgraslanden:** Stroomdalgraslanden vestigen zich op zandige rivierduinen. Deze rivierduinen kunnen alleen ontstaan en behouden blijven wanneer voldoende zandig materiaal wordt aangevoerd. Daarom komt het stimuleren van sedimentatieprocessen, zoals wordt gedaan met de beoogde geul en NVO, ten goede aan stroomdalgraslanden in de IJssel. Voor de IJssel staat daarvoor het volgende in het beheerplan (Provincie Gelderland, 2018): "De IJssel kent ten opzichte van de Gelderse Poort en de Waal een beperkte zanddynamiek. Voor een deel komt dit doordat het riviersysteem minder dynamisch is. Daarnaast wordt het veroorzaakt doordat de oevers van de IJssel met stenen zijn vastgelegd. Kansen voor ontstening van de oever waarbij extra sedimentatie op de kerngebieden voor droge graslanden plaatsvindt, moeten zoveel mogelijk worden benut. In het kader van de KRW zijn dit soort maatregelen voorbereid".
- **Trekvissen (zeeprik, rivierprik, elft en zalm):** De geul met rivierhout in Buitenwaarden Wijhe vormt aanvullend habitat voor de aangewezen vissen zeeprik, rivierprik, elft en zalm. De soorten kunnen hier natuurlijker geschikt foerageer- en rustgebied vinden tijdens hun migratie. Dit is een positief effect op de kwaliteit en omvang van hun leefgebied.
- **Rivierdonderpad:** Hoewel de rivierdonderpad tegenwoordig niet tot nauwelijks meer in de Rijntakken voorkomt door concurrentie met uitheemse soorten (zie verder paragraaf 5.2.2), biedt het rivierhout in de geul en bieden lokale variaties in structuur in de geulen wel optimaal natuurlijk geschikt habitat voor deze soort. Dit in tegenstelling tot de kunstmatige stortstenen oevers waar de rivierdonderpad tegenwoordig vooral geschikt leefgebied vindt. Dit effect blijft naar verwachting vooral theoretisch, gezien de massale aanwezigheid en concurrentiedruk van uitheemse soorten in de Rijntakken.
- **Meervleermuis:** De geul en NVO vormen op termijn een natuurlijkere zone met open water met meer variatie in begroeiing en biotoop. Dit leidt tot meer insecten in het gebied, zowel onder- als bovenwater. Het gebied wordt daardoor aantrekkelijker als foerageergebied voor de meervleermuis. Deze soort foerageert namelijk op insecten boven grotere open wateren.
- **Bever & otter:** Het leefgebied van de bever bestaat uit rustige, lokaal begroeide oevers van permanent watervoerende wateren. Ook de otter maakt gebruik van structuurrijke oevers in waterrijke gebieden.

De NVO en geul in Buitenwaarden Wijhe creëren daarmee aanvullend geschikt leefgebied voor deze soorten, waardoor de draagkracht van het rivierengebied voor deze populaties versterkt wordt. De flauwe, natuurlijkere oevers zijn beter toegankelijk voor beide soorten en op termijn leidt ook de variatie in structuur en begroeiing tot kwalitatief leefgebied dat geschikt is voor beide soorten. Daarmee wordt bijgedragen aan de instandhoudingsdoelen voor deze soorten in Natura 2000-gebied Rijntakken.

Naast de hierboven beschreven positieve effecten, zijn er ook enkele (tijdelijke) negatieve effecten. De tijdelijke effecten zijn te relateren aan de uitvoering. De permanente effecten, bijvoorbeeld op het leefgebied van de Grutto en kwartelkoning, zijn beperkt of hebben geen wezenlijke invloed op de draagkracht van Natura 2000-gebied Rijntakken. De positieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Rijntakken zijn duidelijk groter dan de negatieve effecten. Daarmee kwalificeert de KRW-maatregel in Buitenwaarden Wijhe als beheermaatregel Natura 2000-gebied Rijntakken.

In de 'Rapportage Natura 2000 en stikstofdepositie' worden de effecten beoordeeld van tijdelijke stikstofemissie tijdens de aanleg van de KRW-maatregelen op stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden in de omgeving. Hieruit blijkt dat vanwege het project Buitenwaarden Wijhe sprake is van een tijdelijke projectbijdrage ter plekke van één Natura 2000-gebied, te weten de Veluwe, met stikstofgevoelige habitattypen/leefgebieden die zich in een (deels) overbelaste of naderend overbelaste situatie bevinden. De berekening is uitgevoerd op basis van het gehanteerde rekenjaar 2026, waarbij de verwachte werkzaamheden in Buitenwaarden Wijhe maximaal een jaar zullen duren.

Voor de overbelaste habitattypen en leefgebieden is een ecologische beoordeling uitgevoerd, waaruit blijkt dat de beperkte, tijdelijke toename van de stikstofdepositie geen effect heeft op het (kunnen) realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied Veluwe, ongeacht de trend in de ontwikkeling van de achtergronddeposities. De habitattypen/leefgebieden in Natura 2000-gebied Rijntakken zijn niet beoordeeld, aangezien het project geen Natura 2000-activiteit is in de Rijntakken vanwege de bijdrage van het project aan instandhoudingsdoelstellingen in het gebied.

Met een ecologische beoordeling in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van het beïnvloede Natura 2000-gebied Veluwe en in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van dat Natura 2000-gebied is vervolgens vastgesteld dat de conclusie die op grond van het eerste deel in algemene zin was getrokken (dat geen significante gevolgen optreden) ook geldt wanneer wordt gekeken naar de specifieke habitattypen en leefgebieden met een projectbijdrage. Uit de ecologische beoordeling komt naar voren dat sprake is van een verwaarloosbare bijdrage en dat stikstofdepositie niet de enige sturende factor is voor de kwaliteit van het leefgebied en de soorten die hiervan afhankelijk zijn. Daarom leidt de projectgerelateerde stikstofdepositie niet tot significante gevolgen. Met andere woorden: de instandhoudingsdoelstellingen die voor de Natura 2000-gebieden zijn gesteld, worden niet belemmerd door het projectvoornemen. In het rapport is op basis van objectieve gegevens op voorhand de zekerheid verkregen dat significante gevolgen door het project zijn uit te sluiten.

Gezamenlijk tonen de drie onderzoeken aan dat de KRW-maatregel in de Buitenwaarden Wijhe leidt tot verbetering van de rivier- en beekgebonden natuurwaarden, een positiever habitat voor diverse vis- en vogelsoorten en een versterking van ecologische samenhang. Daarnaast leiden de maatregelen niet tot significante negatieve effecten op NNN-gebied of Natura 2000-habitattypen. De maatregel past binnen provinciale en Europese toetsingskaders, kwalificeert als beheermaatregel voor Natura 2000-gebied Rijntakken en de tijdelijke stikstofdepositie als gevolg van de maatregelen leidt niet tot significante gevolgen. Hierdoor is er geen omgevingsvergunning voor één van de benoemde activiteiten benodigd. Daarnaast blijkt hieruit dat het projectbesluit uitvoerbaar is.

5.2.3 Soortenbescherming

Voor de KRW-maatregel in de Buitenwaarden Wijhe is onderzocht wat de mogelijk negatieve gevolgen zijn voor soorten in en rond het projectgebied. In de 'Rapportage Soortenbescherming Deelgebied Buitenwaarden Wijhe' is vastgesteld dat de KRW-maatregelen bijdragen aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Dit houdt in dat er ten behoeve van deze KRW-maatregel geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit benodigd is. Wel dienen nadelige effecten op aanwezige beschermde soorten zo veel mogelijk te worden voorkomen vanuit de zorgplicht. Om te voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van meerdere soorten worden in het kader van de zorgplicht maatregelen getroffen die door een deskundig ecoloog worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Hiermee is het projectbesluit uitvoerbaar.

5.3. Weging van het waterbelang

Op grond van artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit enkel verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van:

a) het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;

b) het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en

c) het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.

Zoals in paragraaf 5.8 van dit projectbesluit wordt toegelicht, fungeert dit projectbesluit tevens als omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedsactiviteit met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk. Daarom wordt in onderstaande paragrafen een effectenbeoordeling gedaan over aspecten voortvloeiend uit bovengenoemde belangen.

5.3.1. Hoogwaterveiligheid en scheepvaartveiligheid

In het rivierkundig onderzoek zijn het waterstandseffect en de dwarsstroming (veiligheid van de scheepvaart) onderzocht, conform het Rivierkundig Beoordelingskader (RBK). In het geohydrologisch onderzoek is vervolgens beoordeeld welk effect wijzigingen in de grondwaterstand hebben op de waterveiligheid en daarmee op de primaire waterkering.

In het rivierkundig onderzoek is gekeken naar de waterstandseffecten van de KRW maatregel en zijn deze vergeleken met de maximale waarden uit het RBK.

- Het onderdeel hoogwaterveiligheid uit het RBK schrijft voor dat er geen verhoging op de as van de rivier mag optreden bij afvoeren behorend tot de hoogwaterreferentie. Uit het onderzoek blijkt dat de maatregelen een waterstandseffect veroorzaken dat kleiner is dan 1 mm op de as van de rivier bij een afvoer van 16.000 m^3/s te Lobith. Bovenstrooms wordt een lichte daling berekend van circa 0,3 mm en lokaal bij de geul een piek van 0,9 mm, maar deze blijft onder de norm.
- Het RBK stelt daarnaast dat er geen waterstandsverhoging langs de primaire waterkering mag optreden. Uit het onderzoek blijkt dat langs de dijk de effecten vrijwel overal onder de 1 mm blijven. Alleen bij de instroomduiker is modelmatig een opstuwing groter dan 1 mm berekend, maar het rapport beschouwt dit als een gevolg van modelschematisatie; in werkelijkheid wordt minder dan 1 mm verwacht. Omdat het totale gebied met verlaging vele malen groter is dan het gebied met een verhoging, voldoet de maatregel aan het RBK-criterium voor netto-effect.
- Voor overige RBK aspecten rondom hoogwaterveiligheid (zoals afvoerverdeling, bergend volume en ijsgeleiding) zijn geen significante effecten berekend. De maatregelen beïnvloeden de afvoerverdeling op de IJsselkop en Pannerdensche Kop niet bij een Lobithafvoer van 10.000 en 16.000 m3/s.

Het onderdeel *hinder of schade door hydraulische effecten* van het RBK stelt eisen aan de maximale dwarsstroming en waterdiepte in de vaarweg. Hierover kan het volgende geconcludeerd worden:

- Het stroombeeld in de uiterwaard wijzigt enkel ter plaatse van de geul en NVO zelf. Er wordt geen significante toename van schade of hinder verwacht.
- Het stroombeeld in de vaarweg verandert niet in negatieve zin. Er wordt zelfs een lichte verbetering van de dwarsstroming voorzien.
- Er worden geen significante effecten op de afvoerverdeling verwacht.
- De waterdiepte-effecten in de vaargeul blijven overal kleiner dan 1 cm. De maximale waterstandsdaling is 4,1 mm bij een Lobithafvoer van 4.000 m^3/s, waarmee de bevaarbaarheid niet wordt beperkt.

In het geohydrologisch onderzoek is onderzocht of veranderingen in de grondwaterstand nadelige gevolgen kunnen hebben voor de (primaire) waterkering en de directe omgeving.

- Langs de geul worden geen vernattende of verdrogende effecten berekend die bij GHG, GVG of GLG negatieve gevolgen veroorzaken voor de omgeving. De verlaging blijft lokaal en beperkt tot maximaal 9 cm (GHG) en 15 cm (GLG), maar reikt niet tot de kering.
- Zowel jaargemiddeld als bij een T=10-hoogwatersituatie is het kwelverschil verwaarloosbaar in de uiterwaard én binnendijks. De geul sluit hydrologisch aan op de rivier en volgt het rivierpeil, waardoor geen grootschalige veranderingen ontstaan.
- De beperkte effecten zijn te verklaren doordat de IJssel direct contact heeft met het watervoerend pakket. Daardoor heeft het ontgraven van de deklaag minder invloed dan op locaties verder van de rivier of zandwinplassen.

Het onderzoek concludeert dat de maatregelen vanuit grondwater en oppervlaktewater geen negatieve effecten veroorzaken op waterveiligheid, waterkeringen en omliggende functies.

De analyse en conclusies zijn nader uitgewerkt in:

- Analyse rivierkundige effecten VO Buitenwaarden Wijhe, GROW, 2026.
- VO Onderzoeksrapport Geohydrologie Buitenwaarden Wijhe, GROW, 2025.

5.3.2. Morfologie en bodem

In het rivierkundig onderzoek zijn de effecten van de KRW-maatregelen op erosie en sedimentatie in de uiterwaard en de nevengeul beoordeeld. De maatregelen zijn rivierkundig doorgerekend om de morfologische effecten inzichtelijk te maken. Hieruit blijkt dat primaire aanzanding als gevolg van de maatregelen nihil is, mede omdat de NVO wordt afgegraven. Wel is de verwachting dat er sprake gaat zijn van secundaire aanzanding in de vaargeul. Uit de berekeningen volgt dat de verwachting is dat gemiddeld 10 centimeter aanzanding gaat optreden. Vanwege de ruime overdiepte is dat op dit traject een positief effect. Doordat er sprake is van overdiepte is het waarschijnlijk dat er geen extra baggerwerkzaamheden nodig zijn. Mocht dit toch het geval zijn, dan is het waarschijnlijk dat dit valt binnen hinderklasse 1. Hiermee voldoet ook dit punt aan het RBK en de afspraken die hierover gemaakt zijn. Structurele verslechtering van de vaarwegdiepte of het ontstaan van Minst Gepeilde Dieptes (MGD's) wordt niet verwacht.

De analyse en conclusies zijn nader uitgewerkt in:
- Analyse rivierkundige effecten VO Buitenwaarden Wijhe, GROW, 2026.

5.3.3. Geohydrologie

In de bureaustudie is aan de hand van de geohydrologische bodemopbouw in de uiterwaard bepaald of er (geo)hydrologische effecten te verwachten zijn op het omliggende gebied (rapport: VO Onderzoeksrapport Geohydrologie Buitenwaarden Wijhe, GROW, 2025). Daaruit zijn geen belemmeringen naar voren gekomen. Wel wordt geadviseerd om ten behoeve van de KRW-maatregelen drie peilbuizen te plaatsen. Hierdoor kan de grondwatersituatie gemonitord worden.

Voor maatregelen waar significante (nadelige) effecten op de omgeving voorzien zijn, is een kwantitatieve beoordeling uitgevoerd. Bij een kwantitatieve beoordeling zijn oppervlaktewater- en/of grondwaterberekeningen toegepast. Voor de Buitenwaarden Wijhe zijn geen significante (nadelige) effecten voorzien en is een kwalitatieve analyse uitgevoerd. Het onderzoek naar de wateraspecten van de Buitenwaarden Wijhe laat zien dat de effecten vanuit oppervlaktewater en grondwater geen negatief effect veroorzaken op de daaraan te relateren omgevingsaspecten. De voorgenomen maatregelen hebben geen invloed, of een positieve invloed op omgevingsfactoren. Er is geen nader onderzoek of mitigatie noodzakelijk.

De analyse en conclusies zijn nader uitgewerkt in:
- VO Onderzoeksrapport Geohydrologie Buitenwaarden Wijhe, GROW, 2025.

5.3.4. Geotechniek en hoogwaterveiligheid

Voor ingrepen die raken aan de kern- en beschermingszones van waterkeringen of die via andere wegen mogelijk een negatieve invloed hebben op de waterkering dient een onderbouwing opgesteld te worden. Dit is gedaan in het rapport: Adviesrapportage Geotechniek en Waterveiligheid, GROW, 2025. De betreffende waterkeringen dienen ook na de KRW-ingrepen aan de geldende voorschriften en richtlijnen te voldoen. De maatregelen overlappen deels met (de beschermingszones van de) primaire waterkering in beheer bij waterschap Drents Overijsselse Delta. Binnen de toetsing van het geotechnisch onderzoek van dit project is er gekeken naar het risico op falen op hoogte, piping en heave, macrostabiliteit binnen- en buitenwaarts, bekleding en stabiliteit van het voorland van de primaire kering. Geconcludeerd kan worden dat de KRW-maatregelen die horen bij het ontwerp van Buitenwaarden Wijhe geen nadelig effect op de standzekerheid van de primaire waterkering van dijktraject 53-2 van Waterschap Drents Overijsselse Delta hebben. De gevolgen van de KRW-maatregelen overschrijden dus niet de gestelde eisen uit het toetskader uit de waterschapsverordening.

De analyse en conclusies zijn nader uitgewerkt in:
- Adviesrapportage Geotechniek en Waterveiligheid, GROW, 2025.

5.3.5. Water(bodem)kwaliteit

Met de waterbodemimmissietoets (hierna: WIT) kan voor het KRW-waterlichaam, waar de ingreep in de waterbodem plaatsvindt, het effect van mogelijke emissies van stoffen uit de waterbodem getoetst worden aan het principe van geen achteruitgang van de waterkwaliteit. Hiervoor is een verkenning WIT uitgevoerd. Binnen het onderzoeksgebied is de achterblijvende waterbodem onderzocht tot de te ontgraven diepte waardoor het bodemonderzoek een dekkend beeld biedt voor de verkenning WIT. Uit de analyse van de mengmonsters van het bodemonderzoek is geconcludeerd dat de beoogde maatregelen en de lokale (water)bodemkwaliteit in Wijhe géén aanleiding geven tot het uitvoeren van de WIT.

Deze analyse en conclusies zijn na te lezen in de volgende documenten:
- Memo: Verkenning WIT KRW Oost Buitenwaarden Wijhe (GROW, 2025).

- Rapport: Milieuhygiënisch vooronderzoek (water)bodem Buitenwaarden Wijhe (GROW, 2024).

5.3.6 Rapportage tijdelijke achteruitgang waterkwaliteit

Rijkswaterstaat is verplicht om voor projecten, ook in de aanlegfase, inzichtelijk te maken dat er geen sprake is van een (tijdelijke) achteruitgang van de toestand van de oppervlakte-waterlichamen. De Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit biedt hiervoor het kader.

Bij dit besluit gaat het echter om een maatregel van een KRW-programma die niet gewijzigd is. Daarom hoeft het toetsingskader van de beleidsregel niet gevolgd te worden.

Om te bepalen of er sprake is van tijdelijke achteruitgang van de toestand van het oppervlaktewaterlichaam, zowel ecologisch als chemisch, is gebruik gemaakt van de werkinstructies tijdelijke achteruitgang ecologie en chemie.

Werkwijze

Per KRW-maatregel is gekeken of de negatieve effecten van de aanleg van de maatregel leiden tot (tijdelijke) achteruitgang van de toestand van het oppervlaktewaterlichaam. Hierbij is zowel naar de ecologische als chemische aspecten gekeken. Voor ecologie vinden er ingrepen plaats die vertroebeling veroorzaken. Er is geen sprake van het maaien van waterplanten of ingrepen die beslag doen op de ruimte. De IJssel is een lijnvormig waterlichaam. De drempelwaarde voor de omvang van vertroebeling voor lijnvormige wateren (R- en O-typen) is als volgt:

De maximale omvang van het gebied waar de ingreep plaatsvindt en die leidt tot een drempel overschrijdende doorzichtverlaging, bedraagt minder dan 1% van het ecologische relevant areaal en 25% van de breedte van het watervoerende deel van het waterlichaam gemeten van oever tot oever.

Omdat er sprake is van opwerveling van stoffen, een emissie naar de waterkolom, is ook gekeken of de negatieve effecten van de KRW-maatregel zorgen voor (tijdelijke) achteruitgang van de toestand van het oppervlaktewaterlichaam voor chemie. Op basis van de werkinstructie tijdelijke achteruitgang chemie is de eerste stap de omvang van het project en beïnvloedingsgebied te bepalen en dit af te zetten tegen de oppervlakte van het ecologisch relevant areaal. Projecten met een (ecologisch relevante) oppervlakte van minder dan 1% van het waterlichaam zorgen niet voor tijdelijke achteruitgang van het waterlichaam als geheel. In het rivierengebied (R-typen waterlichamen) wordt als criterium minder dan 1% van het ecologisch relevant areaal van het oppervlaktewaterlichamen gehanteerd.

Door de kaart van de omvang van het project op de kaart met de omvang van het ecologisch relevant areaal te leggen (shape files) en de bijbehorende oppervlakten op te nemen in de tabel is vastgesteld dat het beïnvloedingsgebied van het project/de KRW-maatregel een oppervlakte beslaat die kleiner is dan 1% van het ecologisch relevant areaal van het oppervlaktewaterlichaam.

De resultaten van deze analyse zijn opgenomen in de rapportage tijdelijke achteruitgang waterkwaliteit – Buitenwaarden Wijhe.

Conclusie

De conclusie is dat er door de KRW-maatregelen geen tijdelijke achteruitgang van de toestand plaatsvindt op het waterlichaam IJssel.

5.4. Overige milieuaspecten

5.4.1. Ontplofbare oorlogsresten

Er is een bureaustudie (Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten, hierna: OO) uitgevoerd door explosievenadviesbureau Saricon in 2021 in opdracht van RWS voor het project Groot Onderhoud A-vaarwegen Oost-Nederland. Uit het uitgevoerde Vooronderzoek OO is gebleken dat het projectgebied gedeeltelijk verdacht is op de aanwezigheid van OO. In het planstudiegebied Buitenwaarden Wijhe is geen opsporingsonderzoek uitgevoerd. Indien in verdachte bodem grondroerende werkzaamheden worden uitgevoerd, dienen door de aannemer OO maatregelen getroffen te worden zodat gezorgd wordt voor een veilige werkplek. Er wordt geadviseerd om niet meer te onderzoeken dan noodzakelijk en voorafgaand aan deze maatregelen in kaart te brengen welke delen van de verdachte bodem in de uitvoeringsfase worden beïnvloed.

5.4.2 Archeologie

De Effectbeoordeling Cultuurhistorie en Archeologie (Effectbeoordeling Cultuurhistorie en Archeologie – Buitenwaarden Wijhe, GROW 2025) beschrijft de invloed van het ontwerp op de archeologische waarden binnen de Buitenwaarden Wijhe. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de geul in een gebied ligt met lage of geen archeologische verwachting, terwijl zones met hogere verwachting elders in het plangebied zijn gepositioneerd. De historische waarden betreffen o.a. mogelijke resten van voordes en voormalige steenfabrieken, maar deze locaties worden niet geraakt door de huidige maatregelen. Omdat het ontwerp uitsluitend ingrepen bevat in lage verwachtingszones of verstoorde delen, geldt er volgens het beleid geen archeologische onderzoeksplicht. Tijdens de realisatiefase blijft er wel kans op het aantreffen van watergerelateerde vondsten zoals scheepswrakken, beschoeiingen of overige mobilia. Hiervoor moet tijdens de uitvoering gewerkt worden volgens een protocol 'Omgang met archeologische resten tijdens realisatie' en dient vooraf een Programma van Eisen (KNA 4001) te worden opgesteld voor mogelijk onderzoek naar scheepsresten.

Voor dit deelgebied is geen aanvullend archeologisch vervolgonderzoek vereist zolang werkzaamheden beperkt blijven tot lage verwachtingszones en verstoorde gebieden. Tijdens en na de realisatie blijft monitoring verplicht vanwege mogelijke blootlegging van watergerelateerde archeologische resten.

5.4.3 Cultuurhistorie

De Effectbeoordeling Cultuurhistorie en Archeologie (Effectbeoordeling Cultuurhistorie en Archeologie – Buitenwaarden Wijhe, GROW 2025) beschrijft de invloed van de maatregelen op de cultuurhistorische waarden binnen de Buitenwaarden Wijhe. Dit onderzoek vormt de basis voor de toetsing van het ontwerp en de beoordeling van mogelijke effecten. Vervolgens zijn de resultaten verwerkt in de effectbeoordeling voor de VO fase. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat in het gebied twee cultuurhistorisch relevante elementen liggen: landgoed Ahnem en het relict van een historische strang. De percelen van landgoed Ahnem liggen naast de geplande uitstroomopening van de geul, maar doordat de houtopstand behouden blijft, vinden er geen werkzaamheden aan de oever plaats en is het effect neutraal. De strang in de Kolk van Merle wordt benut als uitstroomopening van de geul, waardoor deze behouden blijft in het ontwerp. Door afgraven en verdieping wordt de strang bovendien zichtbaarder in het landschap dan in de huidige situatie. Historische kaarten tonen aan dat de strang vroeger breder was dan nu, waardoor het ontwerp aansluit bij het oorspronkelijke landschap. Het effect op landgoed Ahnem is neutraal. De maatregelen hebben een positief effect op het relict van de historische strang.

5.5 Maatregelen ter beperking of voorkoming van effecten

Om de effecten van de KRW-maatregelen op de fysieke leefomgeving te beperken worden maatregelen getroffen om deze effecten te voorkomen, te beperken of te mitigeren/compenseren. Namelijk:

5.5.1 Soortenbescherming

- Algemene broedvogels: Voor algemeen voorkomende broedvogels waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is worden mitigerende maatregelen getroffen:
  - Werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.
  - Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, worden geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt en gehouden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.
- Vleermuizen: negatieve effecten door verstoring door licht op verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied in de directe omgeving worden voorkomen door:
  - Te werken tussen zonsopgang en zonsondergang;
  - Indien dat niet mogelijk is dient directe lichtuitstraling op bomen, foerageergebied en rijvormige structuren die als vliegroute kunnen functioneren voorkomen te worden. Hierbij dient gebruik te worden gemaakt van verlichting met een neerwaarts gerichte, geconvergeerde lichtbundel, bijvoorbeeld met behulp van armaturen.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de nog aanwezige vegetatie in het werkgebied kort gemaaid en/of gesnoeid. Hierdoor wordt het voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens de werkzaamheden;
- De werkzaamheden worden rustig uitgevoerd en in één richting en/of van open water af. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden en worden ze niet het water ingejaagd zodat ze verdrinken;
- Bij vorst worden er geen werkzaamheden uitgevoerd in watergangen;
- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld en toegepast.

5.5.2 Recreatieve mogelijkheden

Er worden geen voorzieningen getroffen om het recreatief (mede)gebruik van de meestromende geul en natuurvriendelijke oevers te faciliteren.

5.5.3 Waterhuishouding en waterveiligheid

Bij de aanleg van de boven- en benedenstroomse instroomopening van de NVO luwtemaatregel wordt het overtollige vrijgekomen geotextiel verwijderd, zodat geen resten geotextiel achterblijven in het milieu.

5.5.4 Archeologie & Ontplofbare oorlogsresten

Er wordt een protocol 'Toevalsvondst archeologische resten' opgesteld en toegepast;

5.5.5 Geohydrologie

Ten behoeve van de KRW-maatregelen zijn drie nieuwe peilbuizen geplaatst in het projectgebied, waarvan twee peilbuizen twee filters hebben. Een deel van deze peilbuizen blijft staan om de geohydrologische situatie na aanleg van de maatregelen te monitoren zolang als dit nodig blijkt.

5.5.6 Cultuurhistorie

De cultuurhistorisch waardevolle elementen in het gebied worden in het ontwerp ontweken dan wel ingepast en versterkt. Landgoed Ahnem blijft behouden, terwijl het relict van de historische strang in de Kolk van Merle wordt benut en landschappelijk beter zichtbaar wordt gemaakt.

5.6. Omgevingsplan en bestaande vergunningen

Per 1 januari 2024 gelden bestemmingsplannen, samen met rijksregels bekend onder de naam 'bruidsschat', van rechtswege als tijdelijk omgevingsplan. Dit is het geval totdat de gemeente een nieuw definitief omgevingsplan heeft vastgesteld, waarin bovengenoemde onderdelen zijn geïncorporeerd. Het bestemmingsplan is nog niet opgenomen in een definitief Omgevingsplan. Daarom is gekeken naar bestemmingsplan 'Uiterwaarden', vastgesteld d.d. 18-12-2017 en geheel onherroepelijk in werking, van de gemeente Olst-Wijhe. De maatregelen passen binnen de enkelbestemmingen/functies van het bestemmingsplan 'Uiterwaarden' dat onderdeel is van het tijdelijke omgevingsplan. Een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) is dus niet aan de orde. Voor de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden is een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit 'het uitvoeren van werken of werkzaamheden' noodzakelijk.

De werkzaamheden worden uitgevoerd op gronden met de (dubbel)bestemmingen 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden', 'Natuur', 'Waterstaat – Waterstaatkundige functie', 'Waarde – Archeologie 1' en 'vrijwaringszone – dijk', waarvoor op grond van het omgevingsplan een vergunningplicht geldt.

5.7. Geïntegreerde omgevingsvergunning

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid in het projectbesluit te bepalen dat het projectbesluit eveneens geldt als een omgevingsvergunning, indien een dergelijke vergunning voor de uitvoering van het projectbesluit is vereist (artikel 5.52, lid 2, onder a, Ow). Daarmee krijgt het projectbesluit juridisch het karakter van een integraal besluit. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt door in het hoofdstuk 4 van het Regelingendeel van het projectbesluit een omgevingsvergunning te integreren.

Het project wordt deels gerealiseerd binnen een zogeheten beperkingengebied van een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk. De uitvoering van de in het projectbesluit beschreven maatregelen zijn op grond van de volgende artikelen aan te merken als vergunningsplichtige activiteiten, waarvoor een zogeheten omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam is vereist:

- Artikel 6.17, eerste lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- Artikel 6.17, eerste lid, onder g, ten eerste, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- Artikel 6.17, eerste lid, onder g, ten tweede, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- Artikel 6.29 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is bevoegd gezag om deze omgevingsvergunning te verlenen. Deze minister is ook bevoegd gezag voor dit projectbesluit. Het projectbesluit bevat reeds de onderbouwing die ook benodigd is voor de omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit.

Als het projectbesluit geldt als omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam, moet wel worden voldaan aan de in artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor deze vergunning geldende beoordelingsregels. Dit laatste is het geval. Zo zijn deze in het projectbesluit beschreven maatregelen onder andere verenigbaar met het belang (zoals aangegeven in het eerste lid onder b van dit artikel) van het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen.

5.8. Aanhangende vergunningen projectbesluit

Voorafgaand aan de uitvoering worden de vereiste vergunningen aangevraagd en meldingen gedaan die mede nodig zijn om het project te kunnen realiseren. Het betreft in ieder geval de volgende vergunningen:

Toestemmingen	Bevoegd gezag	Reden
Omgevingsvergunning - omgevingsplanactiviteit 'het doen van werkzaamheden'	Gemeente Olst-Wijhe	Per 1 januari 2024 zijn de bestemmingsplannen omgezet naar tijdelijke omgevingsplannen. Dit geldt tevens voor de gemeente Olst-Wijhe. De KRW-maatregelen bevinden zich o.a. binnen gronden die aangemerkt zijn met de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur en landschapswaarden' en 'Natuur'. Voor werkzaamheden binnen de contouren van de bestemmingen 'Agrarisch met waarden – Natuur en landschapswaarden' en 'Natuur' is een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit 'het doen van werkzaamheden' nodig.
Omgevingsvergunning - beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk	Waterschap Drents Overijsselse Delta	De maatregelen liggen deels in de beschermingszone van primaire waterkering 53-2. Voor werkzaamheden zoals het aanbrengen van een duiker, in-/uitstroomdrempel en aanleg natuurvriendelijke oevers is een vergunning vereist op grond van de Waterschapsverordening.

De in de tabel weergegeven vergunningen maken geen onderdeel uit van het projectbesluit en worden aangevraagd bij de betreffende bevoegde gezagen. De vergunningen zijn derhalve geen integraal onderdeel van het projectbesluit.

In het geval vergunningen/meldingen benodigd zijn voor de daadwerkelijke uitvoering, dan zullen deze voorafgaand aan de uitvoering door de aannemer (namens de minister I&W) aangevraagd of gedaan worden. Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld toestemmingen in het kader van een algemene plaatselijke verordening, vergunning voor een bronbemaling en lozing van bemalingswater of voor tijdelijke verkeersmaatregelen.

5.9. Buiten toepassing laten regels lokale overheden

Bij de vaststelling van het projectbesluit is niet gebleken dat sprake is van regels van lokale overheden die de uitvoering van het projectbesluit kunnen belemmeren. In het projectbesluit hoeven regels van lokale overheden dan ook niet buiten toepassing te worden verklaard.

5.10. Termijn niet vaststellen belemmerende regels in het omgevingsplan

Op grond van artikel 4.19a eerste lid van de Ow kunnen in een omgevingsplan geen regels worden gesteld die het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmeren. Uit lid 3 van datzelfde artikel volgt dat in het projectbesluit een termijn wordt gesteld voor de toepassing van het eerste lid. De termijn wordt vastgesteld door RWS en kan éénmaal worden verlengd indien RWS dat nodig acht voor de uitvoering van het project.

Aangezien het projectgebied in de gemeente Olst-Wijhe ligt, betekent dit dat de gemeente Olst-Wijhe artikel 4.19a Ow in acht moet nemen.

6. Uitvoerbaarheid projectbesluit

6.1. Gronden benodigd voor de uitvoering van het projectbesluit

De maatregelen zoals beschreven in het projectbesluit Buitenwaarden Wijhe worden uitgevoerd binnen het gebied waar dit projectbesluit betrekking op heeft. Een groot deel van de gronden gelegen binnen het projectgebied is niet in eigendom van het Rijk, maar van derden. In bijlage 2 is weergegeven welke binnen het projectgebied gelegen gronden bij vaststelling van het projectbesluit in eigendom zijn van het Rijk en welke in eigendom of gebruik bij derden. Voor de uitvoering van het project zijn dan ook gronden van derden nodig.

RWS streeft ernaar om in goed overleg met de rechthebbende(n) op de gronden gebruik te maken van deze gronden dan wel deze aan te kopen. In het geval deze besprekingen vastlopen heeft RWS de mogelijkheid om een gedoogplichtprocedure dan wel een onteigeningsprocedure in te zetten.

Gedoogplicht

Het kan zijn dat voor de uitvoering of instandhouding van het project gronden van derden nodig zijn, bijvoorbeeld voor het aanleggen of wijzigen van een waterstaatswerk en daarmee verband houdende werkzaamheden. Als de rechthebbenden van de grond (zoals de eigenaar en/of de pachter) geen toestemming verlenen voor het gebruik van de grond, kan de Minister een gedoogplicht opleggen. Een gedoogplicht voor het aanleggen of wijzigen van een waterstaatswerk wordt opgelegd bij beschikking.

De rechthebbenden van de grond hebben recht op vergoeding van de schade die door de gedoogplicht wordt veroorzaakt, mits deze schade een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van de gedoogplicht. In afd. 15.2 van de Ow is de schadevergoeding door gedoogplichten geregeld.

Onteigening

Het kan zijn dat het instrument van de gedoogplicht niet toereikend is (bijvoorbeeld omdat er omstandigheden zijn waardoor het noodzakelijk is de grond in eigendom te verwerven) of niet geschikt is (bijvoorbeeld omdat de belangen van de rechthebbende onteigening vorderen). In die gevallen streeft RWS ernaar de benodigde grond minnelijk aan te kopen. Als het minnelijk aankopen van de grond niet lukt, kan RWS het onteigeningsinstrumentarium aanwenden. Het projectbesluit kan dienen als grondslag voor deze onteigening (op grond van artikel 11.6 Ow).

Het onteigeningsinstrumentarium geldt als uiterst middel. RWS probeert altijd eerst vrijwillige overeenstemming met de grondeigenaar te bereiken over de aankoop van de benodigde gronden door in overleg te treden met de grondeigenaar. Dit wordt het minnelijk overleg genoemd. Wanneer na redelijke onderhandelingen de benodigde gronden niet tijdig en binnen een redelijke termijn minnelijk kunnen worden verworven, wordt op enig moment de formele onteigeningsprocedure opgestart. Uitgangspunt bij onteigening is dat de rechthebbenden een volledige schadeloosstelling krijgen. Hieronder vallen onder andere vermogensschade, inkomensschade en bijkomende schade (zoals verhuiskosten).

6.2. Nadeelcompensatie

Het kan zijn dat er schade ontstaat vanwege het rechtmatig vastgestelde projectbesluit. De vergoeding van deze schade is nadeelcompensatie (ofwel schadevergoeding vanwege rechtmatige overheidsdaad). Het kan bijvoorbeeld gaan om schade door langdurige wegonderbrekingen waardoor er sprake is van verminderde bereikbaarheid of schade in de vorm van waardevermindering van een onroerende zaak.

Nadeelcompensatie betreft een vergoeding van schade die uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico en een burger of bedrijf onevenredig zwaar treft in vergelijking tot andere burgers of bedrijven. Deze schade hoeft een burger of bedrijf niet geheel te dragen, maar wordt door de Minister (gedeeltelijk) vergoed. Degene die schade lijdt (de benadeelde) kan een verzoek om schadevergoeding indienen bij de Minister vanwege schade, mits de schade is veroorzaakt door het vastgestelde projectbesluit.

De Minister behandelt aanvragen om nadeelcompensatie op basis van de ‘Beleidsregel nadeelcompensatie Infrastructuur en Waterstaat 2024’. De beleidsregel is online raadpleegbaar via: https://wetten.overheid.nl/BWBR0049076/2024-01-01. In deze beleidsregel staat op welke wijze een verzoek om nadeelcompensatie moet worden ingediend en de manier waarop deze verzoeken worden beoordeeld en afgehandeld. Meer informatie over nadeelcompensatie is te vinden via de website van Rijkswaterstaat.

6.3. Bouw- en gewasschade

Tijdens en na de uitvoering van het project worden voorzorgsmaatregelen genomen om schade te voorkomen. Desondanks is het mogelijk dat er tijdens de uitvoering schade ontstaat aan eigendommen van derden, bijvoorbeeld schade aan gebouwen of gewassen die groeien in de nabije omgeving van het

projectgebied. Het gaat hier om schade als gevolg van de feitelijke, onrechtmatige uitvoering van de werkzaamheden als onderdeel van het project.

Bij gebouwschade valt te denken aan scheurvorming in muren door de uitvoering van werkzaamheden. Bij gewasschade gaat het om schade aan gewassen. Deze schade kan ontstaan door een mogelijk noodzakelijke (tijdelijke) grondwaterstandsverlaging, waardoor in agrarisch gebied aanwezige gewassen kunnen verdrogen. Als van dit soort schade sprake is, kan degene die schade lijdt een verzoek tot schadevergoeding indienen. Tijdens de uitvoering van het project wordt aan de omgeving bekendgemaakt op welke wijze een dergelijk verzoek kan worden ingediend.

6.4. Maatvoering

Er zijn verschillende afbeeldingen en afmetingen van waterstaatswerken opgenomen die met dit projectbesluit worden gewijzigd. De maten en de afbeeldingen zijn bepalend voor de wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd. Desondanks is niet uit te sluiten dat in de uitvoering kleine afwijkingen ontstaan van de hierboven beschreven maatvoering. Dit is inherent aan de aard van de waterstaatswerken en komt voort uit de praktische en noodzakelijke grofmazigheid van de uitvoeringswerkzaamheden en machines. Deze afwijking in maatvoering wordt enkel toegestaan voor zover de op de ontwerptekening weergegeven grens van het projectgebied niet wordt overschreden.

7. Realisatie projectbesluit

7.1. Maatregelen tijdens de bouw- en aanlegfase

In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen de wijze van uitvoering van de in het projectbesluit beschreven KRW-maatregelen toegelicht:

- Uitgangspunt voor de uitvoering is dat overlast zoveel als mogelijk is, wordt voorkomen.
- De werkzaamheden worden per KRW-maatregel zoveel mogelijk in een aaneengesloten periode uitgevoerd. Zo blijft overlast in het gebied zoveel mogelijk beperkt;
- Transport van materiaal en materieel van en naar het projectgebied zal zoveel mogelijk via het water plaatsvinden;
- Om veiligheidsredenen vindt er bij voorkeur geen vermenging plaats van bouwverkeer met burger- / recreatieverkeer;
- Tijdens de uitvoering worden vrijkomende materialen zoals puin, ander afval of baggerspecie afgevoerd. De locaties van de werkzaamheden zijn over land en/of over water bereikbaar, waardoor de aan- en afvoer over het land of water kan worden uitgevoerd. Uitgangspunt is dat het afvoeren van baggerspecie of grond uit het projectgebied gebeurt via het water;
- Voor, tijdens en na de uitvoering wordt rekening gehouden met de weers- en terreinomstandigheden. In natte perioden kan dit betekenen dat wordt gewerkt met rijplaten;
- Verder wordt rekening gehouden met het snel kunnen verwijderen van materieel en materiaal bij hoogwater;
- Terreineigenaren en terreinbeheerders worden op de hoogte gesteld van de startdatum van de uitvoering. Aanwezige afrasteringen worden in stand gehouden, of tijdelijk verplaatst in overleg met de eigenaar. Wanneer wegen tijdelijk moeten worden afgesloten, worden de omwonenden hierover tijdig geïnformeerd;
- Wanneer tijdens de uitvoering van de werkzaamheden baggerspecie of grond vrijkomt, wordt deze waar mogelijk hergebruikt in de nabije omgeving. In gevallen waar dit niet of onvoldoende mogelijk is, wordt baggerspecie of grond afgevoerd naar elders. Eventueel vrijkomend matig of sterk verontreinigde grond of baggerspecie wordt afgevoerd naar een erkende verwerker;
- Om het project te kunnen realiseren worden ook tijdelijke maatregelen getroffen, zie paragraaf 7.2. De werkzaamheden voor de KRW-maatregelen kunnen naar huidige verwachting in 2026 of 2027 starten.

Een definitieve uitwerking van de uitvoeringsmethode wordt in voorbereiding op de realisatie door de aannemer gedaan. Bovenstaande hoofdlijnen zijn onderdeel van deze uitwerking.

7.2. Tijdelijke maatregelen

Om het project te kunnen realiseren worden de volgende tijdelijke maatregelen getroffen:

- Overslaglocatie voor het overslaan van materiaal dat per schip wordt aangevoerd naar materieel per as en vice versa.
- Ruimte voor een dagdepot.
- Werkweg(en) voor aan- en afvoer van materiaal en materieel.

Aanvullend op de ruimte die voor de KRW-maatregelen zelf nodig is (weergegeven op de ontwerptekeningen als “projectgebied”), is aanvullende ruimte nodig om veilig en efficiënt te kunnen werken. Veilig

voor zowel aannemer als omgeving, waarbij erop gestuurd wordt dat de aannemer geen rekening hoeft te houden met derden die op zijn terrein kunnen komen. Deze tijdelijke extra werkruimte is alleen nodig voor de periode van uitvoering. Deze ruimte heeft betrekking op werkwegen voor de bereikbaarheid vanaf de openbare weg en/of het overbruggen van afstanden tussen verspreid liggende maatregelen. Voor toegangswegen naar het werk wordt een breedte van 5 meter en voor de werkwegen wordt een breedte van 10 meter aangehouden, waardoor het mogelijk is dat werkverkeer elkaar ook kan passeren. Daarnaast is werkruimte nodig voor draaicirkels en veiligheidsafstanden van materieel. Omdat de aan- en afvoer van materiaal voorzien is vanaf het water, is er ook ruimte nodig voor een overslaglocatie. Om de overslaglocatie daadwerkelijk te kunnen realiseren, is een aanvullende vergunning nodig. Deze maakt geen onderdeel uit van het projectbesluit.

De tijdelijke werkruimte is op kaart weergegeven in bijlage VIII van het Regelingendeel.

7.3. Beheer en onderhoud

Het is de wettelijke taak van RWS om het waterstaatswerk in stand te houden volgens de normatieve toestand. Dit doet RWS door het waterstaatswerk te beheren en te onderhouden, in verband met de geldende wettelijke normen voor waterveiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit en functievervulling door watersystemen. Om dit onderhoud te vergemakkelijken zal Rijkswaterstaat afspraken maken met eigenaren over het gebruik dan wel de verwerving van de gronden die benodigd zijn om de maatregelen te kunnen realiseren (zie hierover paragraaf 6.1). Het vegetatiebeheer (op land) wordt in principe door RWS zelf of via een openbaar aanbesteed onderhoudscontract uitgevoerd. Hierin is maatwerk mogelijk, afgestemd op locatiespecifieke omstandigheden. Mochten de gronden in eigendom zijn van een terreinbeherende organisatie, dan kan een overeenkomst gesloten worden met die organisatie voor het wettelijk vegetatiebeheer conform de interventiekaart, inclusief daarbij behorende vergoedingen.

Legger Rijkswaterstaatswerken

Door de aanleg van de KRW-maatregelen, beschreven in dit projectbesluit, zal de ligging, vorm, afmeting en constructie van het waterstaatswerk (de zogenaamde 'normatieve' toestand') wijzigen. Deze gewijzigde normatieve toestand wordt vastgelegd op de Legger Rijkswaterstaatswerken. De beheerder moet ervoor zorgdragen dat de waterstaatswerken aan deze in de Legger opgenomen normering blijven voldoen. De volgende parameters zijn in dit verband relevant:

Parameters	**Geul**	**NVO**
VvVR	Zie overzichtskaart	Zie overzichtskaart
Geulvolume	27.297 m^3	n.v.t.
Maximale bodemhoogte |Waterstaatswerk	-0,50 m NAP drempel	n.v.t.
Maximale bodemhoogte |Instroom	-0,50 m NAP duiker	n.v.t.
Maximale bodemhoogte |Uitstroom	-0,50 m NAP duiker	n.v.t.
Frequentie van meestromen	365 dagen per jaar	n.v.t.

De Vegetatielegger is onderdeel van de Legger Rijkswaterstaatswerken. Het is een legger waarin de norm voor begroeiing in de uiterwaarden is vastgelegd. De vegetatie zoals die zich als gevolg van dit project mag ontwikkelen is opgenomen in de vegetatie-interventiewaardenkaart, die als bijlage bij het Regelingendeel is opgenomen. De Vegetatielegger wordt gelijktijdig gewijzigd met de wijziging van de Legger Rijkswateren.

RWS inspecteert jaarlijks het rivierhout, waarbij wordt gekeken of het rivierhout nog goed is verankerd. Om de KRW-maatregelen in stand te houden maakt RWS ook gebruik van de beheer- en onderhoudspaden.

Natuurlijke ontwikkeling

Na aanleg van de KRW-maatregelen zal er meer en beter leefgebied voor KRW-doelsoorten zijn gecreëerd. Door natuurlijke processen zullen deze leefgebieden veranderen. In een aantal gevallen, bijvoorbeeld bij erosie, verruiging of te veel vegetatie, is aanvullend beheer en onderhoud nodig. Van belang is dat de ecologische doelstellingen (onder andere geschiktere leefgebieden voor vis, waterplanten en ongewervelde dieren) in het water van de IJssel behouden blijven en zich verder kunnen uitbreiden. Daarvoor is goed beheer en onderhoud van belang. Afhankelijk van de ontwikkelingen vindt meer of minder actief beheer en onderhoud plaats.

8. Procedure projectbesluit

8.1. Mogelijkheid indienen zienswijze op het ontwerp-projectbesluit

Op de vaststelling van het projectbesluit is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit betekent dat eerst een ontwerp-projectbesluit ter inzage wordt gelegd waarop eenieder gedurende zes weken een zienswijze kan indienen.

Het ontwerp-projectbesluit wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Hierin staat vanaf welke datum gedurende een termijn van zes weken een zienswijze op het ontwerp-projectbesluit kan worden ingediend. In de kennisgeving wordt ook aangegeven op welke locatie(s) alle stukken die op het ontwerp-projectbesluit betrekking hebben ter inzage liggen. Ook wordt aangegeven waar deze stukken digitaal zijn te raadplegen.

Het gaat bij deze stukken naast het ontwerp-projectbesluit zelf met bijbehorende bijlagen ook om deze motivering. De motivering bevat ook een aantal bijlagen die specifiek voor de motivering zijn opgesteld.

Na ontvangst van alle zienswijzen worden deze verzameld en door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat van een reactie voorzien. Vaak wordt hiervoor een Nota van zienswijzen opgesteld.

De reactie op een zienswijze kan zijn dat een bepaald onderwerp wordt toegelicht. Het kan ook zo zijn dat een zienswijze leidt tot een aanpassing die bij de vaststelling van het definitieve projectbesluit wordt meegenomen. Zo nodig wordt daartoe een onderzoeksrapport aangevuld of geactualiseerd.

Van belang is dat een zienswijze tijdig binnen de daarvoor geldende termijn van zes weken wordt ingediend. Een zienswijze die later wordt ingediend kan in beginsel namelijk niet in de verdere besluitvorming worden meegenomen, het is aan de Minister om die alsnog bij de definitieve besluitvorming te betrekken. Een zienswijze kan zowel schriftelijk als mondeling worden ingediend. De wijze waarop dit kan wordt in de kennisgeving aangegeven.

8.2. Vaststelling van het projectbesluit en mogelijkheid van indienen beroep

Na de terinzagelegging van ontwerp-projectbesluit stelt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het projectbesluit vast. Deze vaststelling wordt in ieder geval in de Staatscourant bekendgemaakt.

In de bekendmaking wordt aangegeven op welke wijze en binnen welke termijn en door wie tegen het vastgestelde projectbesluit beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het instellen van beroep is gedurende een periode van zes weken na deze bekendmaking mogelijk.

Belanghebbenden kunnen direct in beroep zonder eerst een zienswijze te hebben ingediend.

Niet-belanghebbenden kunnen onder bepaalde voorwaarden tegen het projectbesluit ook in beroep als zij een zienswijze hebben ingediend tegen het ontwerp-projectbesluit of hen het niet indienen daarvan redelijkerwijs niet kan worden verweten. De bekendmaking geeft ook aan waar het projectbesluit en alle daarbij behorende stukken, gedurende de beroepstermijn, ter inzage worden gelegd en waar stukken ook digitaal zijn te raadplegen.

8.3. Inwerkingtreding projectbesluit

Het projectbesluit treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het vastgestelde projectbesluit bekend is gemaakt.

9. Bijlagen

9.1 Bijlagen die onderdeel zijn van het projectbesluit

Deze motivering van het projectbesluit bevat de volgende bijlagen te vinden op de website Open overheid:
- Bijlage 1 Ontwerpnotitie Maatregelen Buitenwaarden Wijhe;
- Bijlage 2 Buitenwaarden Wijhe - kaart eigendomssituatie.
- Bijlage 3 Vegetatie-interventiewaardenkaart.

9.2 Achtergrondinformatie

Onderzoeksrapporten en memo's die ten grondslag liggen aan de totstandkoming van dit besluit zijn als relevante achtergrondinformatie te raadplegen op de website Open overheid.